

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ—ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ—ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Ἡ ἐπιστήμη εἶναι μία· οἱ κλάδοι αὐτῆς εἶναι πολλοί. Ἐκ τῆς μεγάλης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους γνώσεως, ἥτις εἶναι κλῆρος θείας οὐσίας, διεσπαρμένη ἀπανταχοῦ ἐν τῇ μεγαλειτέρα ποικιλίᾳ καὶ ἐν τῇ τελικωτέρᾳ ἀρμονίᾳ, ἀποσπῶνται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κορμοῦ κλῶνοι διάφοροι, ἵνα ἀποτελεσῶσι, κατὰ τὴν σχετικὴν ἀνάπτυξιν τῶν χρόνων καὶ τῶν τόπων, ἰδιαιτέρας ἐπιστήμας, αἵτινες δὲν βραδύνουσι, τὸ καθ' ἑαυτάς, ἵνα ὑποστῶσι τὸν θεμελιώδη νόμον τῆς διαιρέσεως.

Τοιοιυτοτρόπως ἡ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου, εἰς τὴν μεγάλην σειρὰν τῆς φιλοσοφίας ἀνήκουσα, διαιρεῖται εἰς τόσας κατὰ μέρος παρατάξεις, ὅσας μαρτυροῦσιν αἱ εἰδικωτέρας διακλαδώσεις αὐτοῦ. Ἀστυκὸν δίκαιον, ποινικόν, ἐμπορικόν, διοικητικόν, συνταγματικόν, διεθνές. Ἐὰρ γε ὁ καταμερισμὸς οὗτος, ὁ πόσον ἀναπόφευκτος, καθόσον πληθύνεται ἡ γνώσις, ἔφθασεν εἰς τὸ τελευταῖον ὄριον τῆς πεπερασμένης φύσεως τοῦ ἀνθρώπου; Ἡ μήπως τὸ μέγα δένδρον τῆς καθολικῆς ἐπιστήμης ἀπώλεσε τὴν ζωικὴν δύναμιν τῆς προόδου καὶ τῆς ἀνανεώσεως;

Ἄλλ' εἰς αἰῶνα, ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ οικονομικοὶ σκοποὶ πρωταγωνιστοῦσι, καὶ ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τῆς ἐλευθερίας οἱ νομοθέται καὶ οἱ διοικηταὶ κανονίζουσι ἀλλεπαλλήλως πλεῖστα θέματα οικονομικοῦ χαρακτῆρος, ἡ μόρφωσις ἰδιαιτέρου οικονομικοῦ δικαίου εἶναι ἔργον ἀπολύτου ἀνάγκης.

κης, τὸ ὁποῖον ὁσημέραι ἀφ' ἑαυτοῦ προάγεται καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀφεύκτως θέλει συντελεσθῆ. Ἄνοιξατε τὰς δέλτους τῶν συγχρόνων νομοθετῶν: ὑπερηκόντισαν τὸ ἔργον τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Καθόσον προβαίνει ἡ οἰκονομικὴ τῆς κοινωνίας ζωὴ, κατὰ τοσοῦτον αἱ μέθοδοι καὶ τὰ προϊόντα τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας τροποποιῶνται. Ζῶμεν ἐν τῷ μέσῳ νομοθετικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει ὁ νεωτερισμὸς, καὶ καλλιεργεῖ τὸ παρὸν ἐπὶ τῶν χερσουμένων ἀγρῶν τοῦ παρελθόντος.

Ἐν τῇ πλημμονῇ ταύτῃ τῶν νεωτέρων νόμων, οἱ οἰκονομικοὶ εἶναι καὶ οἱ πλειότεροι καὶ οἱ μᾶλλον ἐνδιαφέροντες. Ἐὰν ἐξ αὐτῶν παραπεμφθῶσιν οἱ περὶ τὸ ἀστυκὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον ἀσχολούμενοι εἰς τοὺς κατ' αὐτὰ κλάδους τῆς ἐπιστήμης, ὅπως εἶναι ἤδη οὔτοι διατετυπωμένοι ἐν τῇ συγχρόνῳ ἀναπτύξει αὐτῆς, ὑπολείπεται μεγάλη ποσότης οἰκονομικῶν νομοθετημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσιν ἰδιαιτέραν κατάταξιν. Ἴνα περιορισθῶ δὲ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ τῆς νεωτέρας νομοθεσίας φαινόμενα, ἐν ταῦθα ἀνήκουσιν οἱ νόμοι περὶ βεβαιώσεως, εἰσπράξεως καὶ δαπάνης τῶν παντοίων τῆς ἐπικρατείας καὶ τοῦ δήμου φόρων καὶ τελῶν, περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ δήμου, περὶ τελωνείων, ταμείων καὶ ἐφορειῶν, περὶ μεταλλείων, ὄρυχειῶν, σκωριῶν, ἐκβολᾶδων, σμύριδος, θηραϊκῆς γῆς, ἀλυκῶν, περὶ χαρτοσήμου, περὶ γραμματοσήμου, περὶ δασῶν, περὶ ἰχθυοτροφείων, περὶ δημοσίων κτημάτων καὶ παραχωρήσεως αὐτῶν ἐπὶ προικοδοτήσῃ Ἑλληνικῶν εἰκογενειῶν, βραβείῳ τῶν πολεμιστῶν, συνοικισμῶ τῶν ὁμογενῶν καὶ ξένων, περὶ τῆς παρουσίας τῆς ἐκκλησίας, περὶ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων, περὶ ἐθνικῶν δανείων καὶ ἐν γένει περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ τῆς χώρας ὀργανισμοῦ, καθόσον οὔτος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν διοίκησιν ἢ τὴν ἐξέλεγχξιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, — ἀφ' ἑτέρου δὲ συνδέεται πρὸς τὴν καθόλου βιομηχανίαν, ἐπιδρῶν εἴτε διὰ τῶν φό-

ρων εἴτε διὰ τῶν νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν κανονισμῶν εἰς τὰ ποικίλα ταύτης θέματα.

Ἡ σφαῖρα αὕτη τοῦ οἰκονομικοῦ δικαίου εἶναι ἰκανῶς εὐρεῖα καὶ ἰκανῶς σημαντικὴ, ὥστε νὰ ἐλκύσῃ τὴν ἐπιστημονικὴν προσοχὴν εἰς περαιτέρω κατάταξιν τῆς ὕλης τῆς, μελέτην τῶν θεμάτων τῆς καὶ καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν τῆς. Δύναται νὰ διαιρεθῇ τὸ οἰκονομικὸν δίκαιον εἰς δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν, καθόσον δηλαδὴ ἀνάγεται εἰς τοὺς δημοσίους τῆς ἐπικρατείας σκοποὺς ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων, δαπανῶν καὶ ἐλέγχων, καὶ καθόσον περιορίζεται ἐν τῇ κυρίως βιομηχανικῇ περιοχῇ. Μὴ νομίσει δὲ τις, ὅτι τὸ κατὰ ταύτην ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν δίκαιον ἀποτελεῖ τὴν μικροτέραν τοῦ ἐπιστημονικοῦ κύκλου μερίδα. Εἶναι αὕτη τόσον ἐκτεταμένη, ὥστε ἐν τῷ οἰκονομικῷ πολιτισμῷ τῆς Δύσεως ἐθεωρήθη ἰκανὴ νὰ ἀποτελέσῃ τὴν περιφέρειαν καὶ ὅλως ἰδιαιτέρου δικαίου, βιομηχανικοῦ ἐπικληθέντος. Καθὼς παρατηρεῖ ὁ οἰκονομολόγος Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γαλλίας Κ. Renouard, τὸ βιομηχανικὸν δίκαιον περιλαμβάνει τὰς νομίμους καὶ δικαιολογικὰς σχέσεις, αἵτινες δημιουργοῦνται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς παραγωγῆς τῶν πραγμάτων καὶ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τούτων εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ὑπηρεσίας.

Τὸ ἀκριβὲς εἶναι, ὅτι ὅπως τὸ δημόσιον οἰκονομικὸν δίκαιον σύντροφον ἔχει καὶ ὁδηγὸν τὴν ἐπιστήμην τῆς Δημοσιονομίας (finances), τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν δίκαιον (βιομηχανικὸν) σύντροφον ἔχει καὶ ὁδηγὸν τὴν ἐπιστήμην τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας. — Τί εἶναι ἡ φορολογικὴ τῆς ἐπικρατείας μηχανὴ μεθ' ὅλης τῆς νομοθετικῆς πανοπλίας τῆς, ὅταν ἡ Δημοσιονομία δὲν φωτίζει τὰς ὁδοὺς τῆς; Τὰ προϊόντα αὐτῆς θὰ ἔχωσι τι ἀσυνάρτητον καὶ δυσαρμονικὸν εἰς προφανῆ τοῦ ὄλου σκοποῦ τῆς ἀμαρτίαν. Ἐνῶ λοιπὸν ἡ κατάταξις τοῦ δημοσίου οἰκονομικοῦ δικαίου κέκληται νὰ σταδιοδρομήσῃ ἀπὸ ἐνότητος

καὶ μελέτης ἐπιστημονικῆς ἰδίας, δὲν ὀκνεῖ καὶ πρὸς τὰς ἀναγκαίαις ἐξωθεν συμμαχίας. Ἐὰν μεταξὺ αὐτῶν ὠνομάσθη ἤδη ἡ τῆς Δημοσιονομίας ἐπικουρία, πολλαὶ καὶ ἄλλαι προσφέρονται ἐκ τῆς ὅλης χορείας τῶν εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον ἀφορωσῶν ἐπιστημῶν.

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ οἰκονομικοῦ δικαίου, τί εἶναι ἡ νομοθετικὴ συγκρότησις αὐτοῦ ἄνευ τοῦ φωτός τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας; Φαντάζομαι τὸν νομοθέτην ἐκεῖνον, ὅστις κανονίζει τὰ θέματα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς διανομῆς τῶν ἐφοδίων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τὰς διαφόρους λειτουργίας τῆς ἐργασίας, τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς γῆς, ὀλιγωρῶν πρὸς τὰς ἐπ' αὐτῶν αἰωνίας τῆς Οἰκονομικῆς ἐπιστήμης ἀρχάς. Ἡ ἐπικουρία αὐτῆς εἶναι ἀναπόφευκτος εἰς τὴν ἄρμονικὴν συγκρότησιν τοῦ ἰδιωτικοῦ οἰκονομικοῦ δικαίου, παρὰ τῇ ὁποίᾳ συμβαδίζει σύμμαχος ἰσχυρότατος, ἀπὸ μακρᾶς πείρας δεδοκιμασμένος, τὸ ἀστυκὸν ἐν γένει δίκαιον, ὅπως διὰ τῶν διαδοχικῶν τροποποιήσεών του παρεδόθη τοῦτο εἰς τὴν ἐνεστῶσαν γενεάν.

Ἰδιαιτέρως μάλιστα τὸ ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν δίκαιον εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην, ἵνα ἐκάστοτε ἀντλή ἐκ τῆς θετικῆς βάσεως τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου ἀπὸ τε τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἐμπορικῆς τούτου ἐπόψεως. Πρόκειται περὶ συνεταιρισμῶν, οἵτινες τοσαύτην ἐπιρροὴν ἀσκοῦσιν ἐν τῇ νεωτάτῃ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ἀναπτύξει; Μέγα μέρος τῆς ὁδοῦ διέτρεξεν ἤδη τὸ ἀστυκὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κατασκευασθῇ νέα ὁδός· ἀρκεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ὑπάρχουσα. Πρόκειται περὶ ἰδιοκτησίας καὶ ἐν γένει περὶ συναλλάγματος; Τὸ στάδιον εἶναι ἤδη εὐρὺ ὡς ὁ κόσμος· ἐν τῷ χώρῳ αὐτοῦ δὲν χωρεῖ ἕτερον· δύνανται νὰ τροποποιηθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι του· ἡ βᾶσις ὁμῶς εἶναι αἰωνία.—Ὅπως τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον ἀντλεῖ πλείστας προϋποθέσεις αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀστυκοῦ, χωρὶς νὰ ἀποβάλῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἰδιαιτέρου δικαίου, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν δίκαιον δύναται εἰς

ἀμφότερα νὰ καταφεύγῃ, χωρὶς νὰ θυσιάζῃ τὴν αὐθυπαρξίαν του.

Ἐπὶ τοῦ ὄλου ἡ κατάταξις καὶ ἡ μελέτη τοῦ οἰκονομικοῦ δικαίου κέκληται οὐ μόνον νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ὑπάρχουσαν νομικὴν ἐν ἐκάστῳ τόπῳ ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ καὶ νὰ διδάξῃ τὴν ὀρθωτέραν ἐν τῷ μέλλοντι ἀποκατάστασιν. Πρῶτη ἀποστολὴ τῆς ἐπιστήμης τοῦ οἰκονομικοῦ δικαίου εἶναι νὰ περισυνάξῃ τὰ διάφορα στοιχεῖα αὐτοῦ, τὰ διεσπαρμένα ἐντὸς τῆς μεγάλης τῶν νομοθετημάτων ποικιλίας, νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ἄρμονίαν μεταξὺ αὐτῶν, νὰ κατασκευάσῃ τὴν ἐνότητα τῆς ἐπιστημονικῆς διδασκαλίας, ἐκ τῆς ὁποίας δύναται νὰ προέλθῃ ἡ κανονικὴ τοῦ ὄλου βελτίωσις. Ἄφ' ἐνός τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας, ἀφ' ἐτέρου τὰ συμφέροντα τοῦ ἀτόμου, ἀμφότερα ὑπὸ τὴν ἐνεστῶσαν οἰκονομικὴν ἔποψιν αὐτῶν, ἰδοὺ τὰ ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν ἡ ἐπιστῆμη πρόκειται νὰ ἐρωτήσῃ τὸν νομοθέτην καὶ νὰ ἐρωτηθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

Ὅσον εἶναι πρακτικὴ ἡ ἐπιστημονικὴ αὕτη ἔννοια, μαρτυρεῖ τὸ ἐπικρατοῦν χάος ἐν τῇ οἰκονομικῇ νομοθεσίᾳ. Προεξάρχει εἰς τὴν γνῶσιν ταύτης μᾶλλον ἡ μνήμη ἢ ἡ κρίσις. Ἐντεῦθεν παραφωνία εἰς τὴν ψήφισιν τῶν θεσμῶν, παραφωνία εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Ἐνῶ ἐν τῇ κυρίως δικαστικῇ σφαίρᾳ εὐρηνται καὶ δικασταὶ καὶ δικηγόροι, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἐγκύψαντες εἰς τὴν σπουδὴν πραιτωρικῶν καὶ αὐτοκρατορικῶν διατάξεων, τῶν ὁποίων ἡ μακρὰ ἀρχαιότης εἶναι οὐσιωδῶς ξενικὴ, —διὰ τοὺς οἰκονομικοὺς θεσμοὺς τοῦ νεωτέρου, τοῦ ζῶντος, νομοθέτου ἐπικρατεῖ εἶδος τι ἀδιαφορίας λίαν συγγενές πρὸς τὴν ἄγνοιαν. Τί δὲ νὰ εἴπη τις περὶ τῆς ἐν τῇ πολιτικῇ γνῶσεως τῆς οἰκονομικῆς νομοθεσίας, κατόπιν τῶν ἡμερησίων ἀγῶνων, τοὺς ὁποίους ἡ πολιτικὴ ὑπαρξίς ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ὀρεγομένους τοιαύτης. Ὑπολείπεται τὸ προσωπικὸν τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, διὰ τῶν συνεχῶν ἀνανεώσεών του, διὰ τοῦ γραφειοκρατικοῦ σταδίου του καὶ διὰ τοῦ

πνεύματος τῆς ἐπιστημονικῆς συνεχείας, εἰς τὸ ὅποιον ἀδυνατεῖ νὰ ἐγκύψῃ. Περὶ τῶν ἐργατῶν τῆς καθόλου βιομηχανίας οὐδεὶς λόγος· νομοθετοῦνται αἱ τύχαι αὐτῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἐν ἀγνοίᾳ των. Οὔτε ἐρωτῶνται οὔτοι, οὔτε ἐρωτώμενοι δύνανται νὰ ρίψωσι τὸ ἀνήκον εἰς τὰ καθ' ἕκαστα θέματα φῶς.—Τὸ ὅλον εἶναι κατειλημμένον ὑπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ ἐμπειρισμοῦ καὶ ζητεῖ πανταχόθεν τὸ ἄροτρον τῆς ἐπιστήμης.

Πρὸς τοιαύτας ἀνάγκας ἀποβλέπει ἡ κατάταξις τοῦ οἰκονομικοῦ δικαίου ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν λοιπῶν τῆς νομικῆς κλάδων. Ἄρκει νὰ ἀποβλέψῃ τις εἰς τὸν οἰκονομικὸν τοῦ ἔθνους ὀρίζοντα, ἵνα κρίνῃ καὶ περὶ τοῦ κατεπείγοντος καὶ περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ προκειμένου σκοποῦ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ.

Ἐν τῇ Καταστατικῇ τοῦ Λονδίνου Ἑταιρίᾳ ἀνεγνώσθη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ P. G. Craigie ἐκτενῆς καὶ ἀξία λόγου πραγματεία περὶ τῆς δημοτικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ φορολογίας. Τὸ κυριώτερον θέμα τῆς τε διατριβῆς καὶ τῆς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς γενομένης ἐν τῇ ἑταιρίᾳ συζητήσεως ἦτο ἡ ἀνάγκη συστηματικωτέρας τινος καὶ μεθοδικωτέρας διευθετήσεως τοῦ πολυπλόκου ὀργανισμοῦ τοῦ σπουδαίου τούτου κλάδου τῆς οἰκονομικῆς τοῦ τόπου υπηρεσίας, καὶ τῆς ἀκριβεστερας συγκεντρώσεως τῶν ἀριθμητικῶν αὐτῆς πορισμάτων.

Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, ὅπου βασιλεύει καὶ εὐδοκιμεῖ, χάριν τῶν ἰδιαζόντων τῆς ἐκεῖ κοινωνίας χαρακτηριστικῶν, τὸ σύστημα τῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως, οἱ δημοτικοὶ φόροι ἀντιπροσωπεύουσιν ὑπέρογκον ποσὸν, ὑπερβαίνον τὸ

ἡμισυ τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ. Ἄλλ' ἡ ποικιλία, ἡ ἀνωμαλία, ἐστὶν δ' ὅτε καὶ ἡ ἑλλειψὶς νομοθετικοῦ κύρους κατὰ τὰς ἐπιβαλλομένας ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν πληρωμᾶς, προκαλοῦσιν ἐνίοτε τῶν φορολογουμένων τὰ παράπονα, καὶ δικαιῶσι τοὺς κατακρίνοντας τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἀποκεντρωτικοῦ συστήματος. Τούτου ἕνεκα πρὸς τακτοποίησιν καὶ ἀπλοποίησιν τῆς τοιαύτης φορολογίας πολλαὶ πρό τινων ἐτῶν γίνονται ἐνέργειαι καὶ ἀπόπειραι ἐντὸς τε τοῦ νομοθετικοῦ σώματος καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ· ἐν τῇ σειρᾷ δ' αὐτῶν δύναται νὰ καταταχθῇ καὶ ἡ περὶ τῆς ὀλόγος διατριβῆς, ἐν ἣ ὁ συγγραφεὺς συνέλεξε καὶ συνεχώνευσε πλείστας περὶ δημοτικῶν προσόδων καὶ ἐξόδων πληροφορίας, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν ἀριθμοὺς τινάς, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως.

Ἀνεξαρτήτως τῆς προμνησθείσης διευθύνσεως τοῦ διοικητικοῦ πνεύματος ἐν τῷ κατ' ἐξοχὴν ἀποκεντρωτικῷ τῆς Εὐρώπης Κράτει, ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἐξέτασις τῆς πραγματικῆς ἐν αὐτῷ ἀναπτύξεως τῆς δημοτικῆς φορολογίας. Ὅθεν χάριν εἰς τὰς πληροφορίες τοῦ προμνησθέντος συγγραφέως, οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοὶ εἶναι ἱκανῶς ἐκφραστικοί. Τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐν Ἀγγλίᾳ κοινοτήτων ἐνεργηθειῶν δαπανῶν ἀνῆλθε, κατὰ τὸ ἔτος 1874—1875, εἰς τὸ ποσὸν 41,877,000 λιρ. στερλ. Κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1867—1868 ἀνῆρχοντο οὔτοι εἰς 30,237,000 λιρ. στερλ. Ὅστε ἐντὸς τῆς ἐπταετίας ταύτης ἠύξησαν τὰ δημοτικὰ ἐξόδα κατὰ 11,640 λιρ. στερ. Ἡ αὐξήσις αὕτη διανέμεται κυρίως μεταξὺ τῶν κεφαλαίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τῶν δημοτικῶν ἐργων, καὶ τῶν τόκων ἐπὶ τῶν συνομολογηθέντων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δημοτικῶν δανείων.

Ἴδου πῶς μεταξὺ τῶν διαφόρων τῆς δημοτικῆς διοικήσεως ἀρχῶν διανέμονται αἱ κατὰ τὸ 1874—75 δαπάναι.

Ἄρχαι	λ. στ.	Ἄρχαι	λ. στ.
ἐπὶ τῶν πενήτων	8,585,000	ἐπὶ τῶν ὁδῶν	2,192,000
τῆς ἐξοχῆς	2,954,000	τῶν λιμένων κττ.	3,797,000
τῶν πόλεων	14,663,000	τῶν σχολείων	2,276,000
τῆς πρωτευούσης	6,330,000	ποικίλαι	4,090,000
ὄλον 41,877,000 λ. στ.			

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοπικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀρχῶν, τῶν ἐκτελουσῶν τὴν δημοτικὴν ἐν γένει ὑπηρεσίαν, ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων, ὑπολογίζεται εἰς 12,336. Τὸ ἀποτελοῦν αὐτὰς προσωπικὸν δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸν. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν καταγράφησαν 51,438 ἄτομα ὡς ὑπάλληλοι τῆς δημοτικῆς διοικήσεως, ἢ μισθοδοσία τῶν ὁποίων κατὰ τὸν κ. Craigie ἀναβιβάζεται εἰς 24 ἑκατομ. λ. στ. Ὅσον ἀφορᾷ ἰδιαιτέρως τὸν εἰς περίθαλψιν τῶν πενήτων μοναδικὸν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἀρχαῖον θεσμόν, τὸν ἔχοντα τὰ δευτερεῖα μεταξὺ τῶν διαφόρων τοῦ ἀνωτέρω πίνακος δημοτικῶν δαπανῶν, ἀποτελεῖ οὗτος τὸ μεγαλύτερον ἐκάστης κοινότητος βᾶρος, ἐπιβαλλόμενον ἐπὶ τῶν ὀπωσδήποτε εὐπορούντων, εἰς συντήρησιν τῶν ἀπόρων, καὶ λειτουργοῦν διὰ 650 περίπου τακτικῶς ὀργανισμένων Ἐφορειῶν. Ὀλόκληρον στρατεῖαν ὑπαλλήλων ἔχουσιν αὐταὶ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῶν, ἀριθμουμένην καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν εἰς 18,549 ἄτομα, διὰ τῶν ὁποίων χορηγεῖται ἢ βοήθεια εἰς τοὺς ἐνδεεῖς, ὑπολογιζομένους κατὰ μέσον ὄρον εἰς 700,000.

Ἐν γένει αἱ ἐκτεθεῖσαι δημοτικαὶ ἀρχαὶ διαχειρίζονται τὰ ἐν τῷ πίνακι σημειωθέντα ἐκάστη κεφάλαια, διὰ ποικιλίας σκοπῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, εὐρείας.—Τοιοῦτοτρόπως αἱ ἐπὶ τῶν πενήτων ἀρχαὶ δὲν περιορίζονται αὐστηρῶς εἰς τὸ θέμα τῶν πενήτων, διαχειρισάμεναι τὰς 8,585,000 ληρ. στερ. ὡς ἐξῆς: εἰς περίθαλψιν πενήτων 6,681,000 λ. στ., εἰς συντήρησιν φρενοκομείων 859,000, εἰς δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν 34,000, εἰς δημόσια ἔργα, το-

πικὰς βελτιώσεις καὶ ἐξοδα ὑγιεινῆς 82,000, εἰς ἕτερα ἀντικείμενα 662,000, καὶ εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια 267,000.

Αἱ τῆς ἐξοχῆς ἀρχαὶ διέθεσαν τὸ ἀνήκον αὐταῖς κεφάλαιον τῶν 2,954,000 λ. στ. ὡς ἐξῆς: εἰς συντήρησιν φρενοκομείων 553,000 λ. στ., εἰς ἀστυνομίαν καὶ περιστολὴν ἐγκληματιῶν 1,697,000, εἰς συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγορὰς καὶ λιμένας 58,000, εἰς διάφορα ἀντικείμενα 235,000, εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια 414,000.

Αἱ τῶν πόλεων ἀρχαὶ διέθεσαν τὸ πρὸς αὐτὰς ὑπολογιζόμενον ποσὸν τῶν 14,663,000 λ. στ. ὡς ἐξῆς: εἰς συντήρησιν φρενοκομείων 17,000 λ. στ., εἰς ἀστυνομίαν καὶ περιστολὴν ἐγκληματιῶν 822,000, εἰς συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγορὰς καὶ λιμένας 1,727,000, εἰς δημόσια ἔργα, τοπικὰς βελτιώσεις καὶ ἐξοδα ὑγιεινῆς 6,740,000, εἰς διάφορα ἀντικείμενα 1,697,000, εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια 3,650,000.

Αἱ τοῦ Λονδίνου ἀρχαὶ διέθεσαν τὸ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος ἀνήκον αὐταῖς ποσὸν 6,330,000 λ. στ. ὡς ἐξῆς: εἰς συντήρησιν φρενοκομείων 8,000 λ. στ., εἰς δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν 6,000, εἰς ἀστυνομίαν καὶ περιστολὴν ἐγκληματιῶν 1,220,000, εἰς συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγορὰς καὶ λιμένας 1,124,000, εἰς δημόσια ἔργα, τοπικὰς βελτιώσεις καὶ ἐξοδα ὑγιεινῆς 2,018,000, εἰς διάφορα ἀντικείμενα 411,000, εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια 1,533,000.

Αἱ ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἀρχαὶ διέθεσαν τὸ ἀνήκον αὐταῖς κεφάλαιον τῶν 2,192,000 λ. στ. κατὰ 1,990,000 εἰς συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγορὰς καὶ λιμένας, καὶ κατὰ 202,000 εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια.

Αἱ ἐπὶ τῶν λιμένων κλπ. ἀρχαὶ διένειμον τὸ ποσὸν τῶν ἐκ 3,797,000 λ. στ. δαπανῶν τῶν κατὰ 1,708,000 εἰς τὴν συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγορὰς, λιμένας, καὶ κατὰ 2,089,000 εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια.

Αἱ ἐπὶ τῶν σχολείων ἀρχαὶ διένειμον τὸ ἑαυτῶν κεφάλαιον

λαιον τῶν 2,276,000 λ. στ., κατὰ 2,159,000 εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ κατὰ τὸ 117,000 εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια.

Τέλος αἱ ὑπόλοιποι διάφοροι δημοτικαὶ ἀρχαὶ διέθεσαν τὸ κεφάλαιον τῶν ὀλικῶν δαπανῶν τῶν 1,090,000 λ. στ. κατὰ 65,000 εἰς τὴν συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγοράς, λιμένας, κατὰ 755,000 εἰς δημοσία ἔργα, τοπικὰς βελτιώσεις καὶ ἔξοδα ὑγιεινῆς, καὶ κατὰ 270,000 εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια.

Καθόλου εἰπεῖν, ἐὰν τὰ διάφορα δαπανήματα, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνουσιν οἱ προμνησθέντες κλάδοι τῆς δημοτικῆς διοικήσεως, κατατάξωμεν εἰς γενικὰς κατηγορίας, ἰδοὺ πῶς ἐκ τῆς ἐπόψεως ταύτης κλιμακῆδόν ἀναπτύσσονται αἱ ὑπὸ ἐξέτασιν δημοτικαὶ τῆς Ἀγγλίας δαπάναι κατὰ τὸ ἔτος 1874—75.

	λίρ. στ.	Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ ὅλου.
Α'.—Εἰς δημοσία ἔργα, τοπικὰς βελτιώσεις καὶ ἔξοδα ὑγιεινῆς.	9,595,000	22,9 ο)ο
Β'.—Εἰς τόκους καὶ χρεωλύσια.	8,539,000	20,4 ο)ο
Γ'.—Εἰς περιθαλψίν πενήτων . .	6,684,000	16,0 ο)ο
Δ'.—Εἰς συγκοινωνίαν, ὁδοὺς, γεφύρας, ἀγοράς, λιμένας	6,672,000	16,0 ο)ο
Ε'.—Εἰς ἀστυνομίαν καὶ περιστολὴν ἐγκληματιῶν	3,749,000	9,0 ο)ο
ΣΤ'.—Εἰς διάφορα ἀντικείμενα . .	3,005,000	7,4 ο)ο
Ζ'.—Εἰς δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν . .	2,199,000	5,2 ο)ο
Η'.—Εἰς συντήρησιν φρενοκομείων.	1,437,000	3,4 ο)ο

ὅλον 41,877,000 | 400

Τὰ βάρη ταῦτα τῆς δημοτικῆς διοικήσεως διαποικίλονται, ἀπὸ τῆς μεγαλειτέρας φορολογικῆς ἀνισότητος, μεταξὺ τῶν διαφόρων κοινοτήτων. Αἱ ἀναλογίαι διαφέρουσι κατὰ τόπους, καὶ ἐν τῇ ἐξοχῇ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι. Τοιοῦτοτρόπως ἐπὶ ἐκάστου κατοί-

κου ἡ δημοτικὴ φορολογία ἀντιστοιχεῖ εἰς 2 λίρ. στ. 15 πέν. 9 δην. ἐν Λονδίῳ, εἰς 3 λ. στ. 7 δην. ἐν Λιβερπούλῃ, εἰς 5 λ. στ. 4 πέν. ἐν Μαγχεστρίᾳ, εἰς 1 λ. στ. 14 πέν. 5 δην. ἐν Βιρμιγγάμῃ, καὶ εἰς 3 λ. στ. 15 πέν. 3 δην. ἐν Leeds. Ἰδοὺ πῶς μεταξὺ τῶν μεγαλοπόλεων τούτων διανέμονται ἐν γένει τὰ σχετικὰ πορίσματα:

Μεγαλοπόλεις.	Πληθυσμὸς τοῦ 1871.	Φορολογούμενον κεφάλαιον τῶ 1875.	Δημοτικαὶ δαπάναι.	Δημοτικὰ χρέη.
Λονδίνον	3,254,000	21,088,000	9,074,000	22,688,000
Λιβερπούλη	493,000	2,940,000	1,494,000	4,455,000
Μαγχεστρία	354,000	1,972,000	1,826,000	4,648,000
Βιρμιγγάμη	344,000	1,284,000	592,000	1,067,000
Leeds	259,000	949,000	975,000	3,456,000
ὅλον	4,701,000	28,203,000	13,958,000	36,344,000

Ἐὰν συγκρίνωμεν τὰς δημοτικὰς δαπάνας τῶν 5 τούτων μεγαλοπόλεων πρὸς τὸ προσημειωθὲν σύνολον τῶν σχετικῶν δαπανῶν τῆς ὅλης ἐπικρατείας, παρατηροῦμεν ὅτι ἐνῷ ὁ πληθυσμὸς τῶν πόλεων τούτων ἀποτελεῖ τὸ ἕβδομον περίπου τοῦ ὅλου Ἀγγλικοῦ, αἱ δημοτικαὶ ἐν αὐταῖς δαπάναι ἀποτελοῦσι τὸ τρίτον τῶν τῆς ὅλης ἐπικρατείας. Ἐκ τῆς ἐπόψεως δὲ τῶν δημοτικῶν χρεῶν, ἐνῷ ταῦτα καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν ὑπολογίζονται ὑπὸ τοῦ Κ. Craigie εἰς 94,104,000 λ. στ., μόναι αἱ ἐκτεθεῖσαι 5 μεγαλοπόλεις, εἶναι ἐπιθεβαρυμένα ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι διὰ 36,344,000, δηλαδὴ ὑπὲρ τὸ τρίτον.

Δ. Β.

ΠΕΡΙ ΑΡΓΥΡΟΥ.

Ὁ πανικὸς φόβος, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχε καταλάβει τὴν νομισματικὴν τῆς Εὐρώπης ἀγορὰν, ὡς ἐκ τῆς

πληθώρας τοῦ ἀργύρου, ἤρχισεν ἀπὸ τινος νὰ τροποποιῆται. Ἐν ᾧ χρόνῳ ἡ ὑποτίμησις τοῦ ἀργύρου ἔτρεχεν ὀρμητικῶς ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἀπὸ ἐπισήμων ἐρευνῶν ἀνεζητοῦντο τὰ αἷτια, δὲν ἔλειψαν καὶ εὐνοϊκαὶ πρὸς αὐτὴν φωναί. Γνωστὴ εἶναι ἡ διαίρεσις τῶν νομισματικῶν οικονομολόγων εἰς μονομεταλλιστάς (χρυσός) καὶ διμεταλλιστάς (χρυσός καὶ ἄργυρος). Ἐὰν ἡ θεωρητικὴ νίκη ἐκλινε πρὸς τοὺς πρῶτους, οἱ δεῦτεροι δὲν ἔδειξαν ὀλιγωτέραν εἰς τὰς ἰδέας τῶν ἐπιμονῆν. Οἱ πρῶτοι ἐπεκράτησαν ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου κυριαρχοῦσιν ἐν Ἀγγλίᾳ. Οἱ δεῦτεροι ἀμύνονται ὀπισθεν τῆς Λατινικῆς λεγομένης Ἐνώσεως. Δι' αὐτοὺς ὁ τελευταῖος κατακλυσμός τοῦ ἀργύρου ἔχει τι κοινὸν πρὸς τὸν τοῦ Δευκαλίωνος. Καὶ τοπικὸς δηλαδὴ εἶναι καὶ εἰς ταχεῖαν ἀποξήρανσιν ὑποκειμένος.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ ἐνιαίου τοῦ νομισματοῦ, κατὰ τὸ ὅποιον πάνυ δυσχερῶς οἱ διμεταλλισταὶ θὰ κατορθώσωσι τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ρεύματος τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης εἰς τὴν πολλαχού διαρραγεῖσαν ὁδὸν τοῦ νομισματικοῦ ἐμπειρισμοῦ, καὶ ὡς ὕλη ἐμπορικῆ θεωρούμενος ὁ ἄργυρος, διὰ τὴν ὀπωσδήποτε σημαντικότητα τῆς ἀξίας αὐτοῦ, μεταλαμβάνει ἰδιαιτέρου διαφέροντος ἀπὸ τῶν ἐκάστοτε νεωτέρων πληροφοριῶν. Χάρις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, τὸ ὅποιον κατὰ Σεπτέμβριον 1876 ἐπέβαλεν εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ προξενικούς ὑπαλλήλους του τὸ καθήκον νὰ ἐρευνήσωσι τὰ περὶ ἀργύρου ἐν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι ἰσχύοντα, συνεκεντρώθησαν ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῇ οικονομικῇ δημοσιογραφίᾳ αἱ ἐπόμεναι πληροφορίες. Κατὰ τὸν Economist ἡ ἐν τοῖς ἀργυρείοις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπίτασις τῆς παραγωγῆς εἶχε προξενήσει δεινὰς ἀνησυχίας εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς ἀργυρᾶς νομισματοποιίας. Ἐν τούτοις ἐνῶ ἀπὸ τῶν προτέρων διδομένων ὑπελογίζετο εἰς 9,000,000 λίρ. στερλ. ἢ κατὰ τὸ 1876 παραγωγὴ τῶν ἀργυρείων τούτων, κατὰ τοὺς μᾶλλον ἐξογκωμένους ὑπολογισμοὺς τῶν KK; Wells

καὶ Fargo, ἀνέβη μόνον εἰς 8,300,000 λίρ. στερλ., κατὰ δὲ τοὺς βασιμωτέρους τοῦ K. Linderman, διευθυντοῦ τοῦ νομισματοκοπέου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, εἶναι ἔτι μικροτέρα, ἀνερχομένη εἰς 7,700,000 λίρ. στερλ., χωρὶς νὰ λείψῃ καὶ μετριώτερος ἔτι ὑπολογισμὸς, ἄξιος πολλῆς ὑπολήψεως, ὅστις ἀναβιβάζει τὴν ὅλην εἰς ἄργυρον παραγωγὴν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἰς 5,600,000 λ. στερλ.

Βεβαίως μεταξὺ τῶν διαφορῶν τούτων ὑπολογισμῶν ἐλλεῖπει ἡ ποθητὴ ἁρμονία. Ἀλλὰ μέσος τις ὄρος δύναται νὰ θεωρηθῆ ἱκανῶς ἐνδεικτικόν. Ὡστε ἀπὸ 7,200,000 λίρ. στερλ. μέχρι τοῦ ἐκφοβιστικοῦ κατ' ἀρχὰς ἀριθμοῦ τῶν 9,000,000 ὑπάρχει λίαν ἐνθαρρυντικὴ ἀπόστασις: ἐλάττωσις δὲ κατὰ ¹/₂, εἶναι ἐπὶ παντὸς θέματος σημαντικὴ. Τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι μεταξὺ τῆς ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις εἰς ἄργυρον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τὰ περισσεύματα τῆς τελευταίας ἠκολούθησαν, κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν, τὴν ἐξῆς πρῶοδον εἰς ἐλάττωσιν:

Ἔτος	Δολλάρια	Ἔτος	Δολλάρια
1873	26,953,869	1875	17,447,244
1874	23,636,216	1876	17,386,508

Ἀπὸ τοῦ 1869 δὲν ἀπαντᾶται τοσαύτη ἐλάττωσις εἰς τὴν ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐξαγωγὴν τοῦ ἀργύρου ὅση ἐν ἔτει 1876. Ἀνάλογος εἶναι ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν Πολιτειῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰσαγωγὴ τοῦ ἀργύρου, διότι ἀπὸ 3,476,622 λίρ. στερλ. τῷ 1874 κατέβη αὐτὴ εἰς 3,181,227 τῷ 1875 καὶ 2,637,224 τῷ 1876. Ἡ σχετικὴ λοιπὸν τοῦ ἀργύρου προσφορὰ εἰσέρχεται εἰς μᾶλλον καθησυχαστικὴν τῶν πνευμάτων ὁδόν.

Δὲν πρέπει ἐντεῦθεν νὰ συλλάβῃ τις ἀνάλογον ἰδέαν περὶ ἐκπτώσεως τῆς ἀπανταχοῦ ἀργυρο-παραγωγῆς. Τὰ μὲν ἀργυρεῖα τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς διατηροῦσι τὴν αὐτὴν δύναμιν, τὰ δὲ ἐν Nevada γονιμότατα δὲν δεικνύουσιν ἔτι τάσεις ἐνδυσαστικᾶς. Εἰς τὸ ἐκεῖθεν ἰσχυρὸν τοῦ ἀργύρου ρεῦμα πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ τὸ κολοσσαῖον παρὰ

τῆ Γερμανικῆ Κυβερνήσει ἀργυροῦν ἀποταμίευμα, τὸ ὁποῖον ὁ ἐν Βρέμῃ πρόξενος τῆς Ἀγγλίας ὑπελόγιζε κατὰ Ἰούνιον 1876 εἰς 20,123,000 λίρ. στερλ., χωρὶς νὰ λησμονηθῶσι ἕτερα 9,883,000, τὰ ὅποια ἡ Ἀγγλία εἰσήγαγεν ἐκ Γερμανίας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1873 μέχρι 1 Ἰουλίου 1876, παραλειπομένων τῶν ἄλλων μέχρι τοῦδε πρὸς ἄλλα ἔθνη διευθύνσεων τῶν ὑπὸ τῆς Γερμανίας ἀπορριπτομένων ἀργυρῶν αὐτῆς νομισμάτων. Ὑπὸ τινὰ ἔποψιν εἰς τὸ γενικὸν φαινόμενον τῆς ἐν Εὐρώπῃ πτώσεως τοῦ ἀργύρου συντρέχει καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐν τῇ Λατινικῇ Ἐνώσει νομισματοποιίας του. Ὁ κύκλος αὐτῆς ὀσημέραι σμικρύνεται, περιωρίσθη δὲ, κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, εἰς τὸ ποσὸν 2,232,000 λ. στ. τὸ ὅποιον ὑπάρχουσι πιθανότητες ὅτι οὔτε κἂν θέλει φθάσει ἡ ἀργυρὰ νομισματοποιήσις ἐν τὸς τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἐνωσιν ἐθνῶν.

Οὕτως ἔχουσι περίπου αἱ κατὰ τὴν προσφορὰν τοῦ ἀργύρου σύγχρονοι περιστάσεις. Ὑπολείπεται ἡ ἐξέτασις τῶν συμβαινόντων κατὰ τὴν ἀπορροφητικὴν τοῦ ἀργύρου ἀγοράν. Ἐννοῶ τὴν εὐρείαν Ἀνατολήν. Ἐνῶ κατὰ τὴν τριετίαν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1873 μέχρι 1 Ἀπριλίου 1876 ἡ Ἀγγλία ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἰνδικήν, κατὰ μέσον ὄρον ἐνιαυσίως, 4,100,000 λ. στ. ἀφ' ἐτέρου μόνον ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1876 μέχρι τῆς 1 Ἰουνίου 1877 ἀπέστειλε 10,573,000 λ. στ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ διωκόμενος Γερμανικὸς ἀργυρὸς εὐρίσκει διέξοδον πρὸς τὴν μεμακρυσμένην Ἀνατολήν, ἵνα προστεθῇ εἰς τὸ ἄπειρον ταύτης ἀργυροῦν ἀποταμίευμα. Κατὰ πόσον ἡ προσθήκη αὕτη διατάραξε τὰς ἐν τῇ Ἰνδικῇ τιμάς, εἶναι ζήτημα ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ἀναλογίας αὐτῆς πρὸς τὴν ὅλην ἐκεῖ ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

Κατὰ τὰς μελέτας τῆς Ἰνδικῆς Κυβερνήσεως ὁ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐπιδραμῶν ἀργυρὸς οὐδαμῶς διατάραξε τὴν νομισματικὴν τῆς χώρας ἁρμονίαν. Μετὰ ἐνδελέγη ἔρρευσαν τῶν χονδρικῶν τιμῶν τῶν κυριωτέρων τῆς Ἰνδικῆς ἀγορᾶς ἐμπορευμάτων, ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1873 μέχρι

τοῦ Φεβρουαρίου 1877, προέκυψεν ὅτι αἱ κατὰ τὰ τέλη τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου τιμαὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν ὑπῆρξαν ἐν γένει μικρότεροι, ἐνῶ κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐτῆς μέγας ἀριθμὸς ἐξαγομένων προϊόντων (ὄρύζιον, μέταξα, αἶτος κλπ.) διετέλου εἰς σημαντικὴν ὑπερτίμησιν ἀπὸ φυσιολογικῶν βεβαίως τῆς ἐμπορίας καὶ οὐχὶ ἰδιαιτέρων τοῦ νομίσματος λόγων. Ἐκ τοῦ ἀντιστρόφου τούτου ρεύματος τῶν Ἰνδικῶν τιμῶν προκύπτει, ὅτι ἐὰν, κατόπιν τῆς ἐξωθεν ἀργυρᾶς ἐπιδρομῆς, προσεφέρετο ἐν τῇ Ἰνδικῇ ὁ ἀργυρὸς εἰς ἐπαισθητὴν ὑπερβολήν, αἱ κατὰ τὰ τέλη τῆς περιόδου πρόκειται χρονικῆς περιόδου τιμαὶ θὰ ἦσαν οὐχὶ μικρότεροι ἀλλὰ μεγαλιότεροι. Ἐπομένως ἡ ἐν ἐνεργείᾳ δύναμις τοῦ νομισματικοῦ δοχείου τῆς Ἀνατολικῆς ἐμπορίας πολλῶ ἔτι ἀπέχει τῆς στεφάνης αὐτοῦ. Ἴδού κατὰ τοῦτο καὶ ἡ γλῶσσα τῆς Ἰνδικῆς ἀπὸ τοῦ 1873—

76 ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς, εἰς λ. στ.

Εξαγωγή	32,280,000	34,090,000	35,900,000	37,930,000
Εἰσαγωγή	20,110,000	22,230,000	22,640,000	22,520,000
Πλεόνασμα				
ἐξαγωγῆς	12,170,000	11,860,000	13,260,000	15,410,000

Ἡ Ἰνδικὴ λοιπὸν ἐξαγωγή ὀσημέραι ἐπιτείνεται. Ἐὰν βεβαίως τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶναι ἄσχετον πρὸς τὴν μετανάστευσιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἀργύρου, ἀποδεικνύεται ἐντεῦθεν ἡ ἰσχὺς τοῦ φυσικοῦ νόμου, καθ' ὃν ἐπὶ τέλους ἐπέρχεται ἡ ἐμπορικὴ ἰσορροπία καὶ ὑπηρετεῖται ἡ γενικὴ τῆς ἀνθρωπότητος προαγωγή.

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.

Βεβαίως ἡ γεωργία ἀποτελεῖ τὸν μᾶλλον δυσκίνητον κλάδον τῆς καθολικῆς βιομηχανίας. Καὶ αἱ μεταρρυθμί-

σεις βραδύτερον κατ' αὐτὴν εἰσάγονται καὶ ἡ ἔκτασις τῆς συνεχοῦς ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν ἔργων εὐρίσκει ἐν τῇ γεωργίᾳ φυσικὰ ἐμπόδια εἰς τὴν ἀλληλουχίαν τοῦ χρόνου καὶ τὸ ἀκαμπτον τῆς ἀποστάσεως. Παραλείπω τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων, ἣτις ἔρχεται κατόπιν τῆς τῶν βιομηχανικῶν καὶ μάλιστα τῆς τῶν ἐμπορικῶν, καθὼς καὶ τὴν ὅλην σύνταξιν τῶν γεωργοποιημένων πληθυσμῶν, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα ἐπέρχεται, ἀπὸ σταθμοῦ εἰς σταθμὸν, ἡ τροποποίησις καὶ ἡ μεταβολὴ τῶν προηγουμένων ἀρχαϊκῶν ὄρων.

Ἄλλ' ἐντεῦθεν ὅσον μείζων ἢ πρὸς τὴν στασιμότητα τάσις, τόσον ἀναγκαιότερα ἢ ἀντίδρασις, κατὰ τῆς βαρείας ἐπιρροῆς αὐτῆς. Ἐν ἐκάστη κοινωνίᾳ ὑπάρχουσι πάντοτε δυνάμεις ἀτομικαὶ διεσπαρμέναι, βλέπουσαι μακρότερον τῶν συνήθως ἀπαντωμένων. Τὸ παρατηρεῖ τις ἐν πάσῃ κοινότητι, ἐν παντί δήμῳ, ἐν πάσῃ ἐπαρχίᾳ. Ἐὰν αἱ δυνάμεις αὗται συνεταιρίζοντο, θὰ ἀποτελεῖτο ἐξ αὐτῶν ἰσχυρότατος μοχλὸς πρὸς ἀνασῆκωσιν τοῦ στασίμου παρόντος εἰς προοδευτικώτερον μέλλον. Μεταξὺ ὄλων τῶν σχεδίων τῆς γεωργικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀναπτύξεως, τὸ συνεταιριστικόν, ἀπὸ τοιούτων δυνάμεων, πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ πρακτικώτερον. Δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς γεωργοχρηματιστικὴ ἐταιρία· ἀπαιτεῖται ἡ ἔνωσις τῆς ἐξοχῆς καὶ τοῦ ἄστεως, ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς προσωπικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς ἀτομικῆς πείρας ἀφ' ἐνός, τῆς εὐστροφίας τῶν κεφαλαίων καὶ τῆς ἐπιστήμης τῶν καθόλου γεωργικῶν προόδων ἀφ' ἑτέρου.

Ἵποθέτω τὸν ὄργανισμὸν τοιαύτης συνεταιριστικῆς δυνάμεως· καὶ ὅτι διὰ τῶν ἀγώνων αὐτοῦ πρόκειται βαθμηδὸν νὰ εἰσαχθῆ ἐν τῷ τόπῳ τὸ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, κατὰ τὰς φυσικὰς τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ κλίματος δεξιότητος, προσῆκον γεωργικὸν σύστημα, ἀπὸ τῆς διδασκαλίας μέχρι τῆς βιομηχανικῆς ἐφαρμογῆς. Τὸ κεφάλαιον τοῦ συνεται-

ριστικοῦ τούτου ὄργανισμοῦ δὲν πρέπει νὰ εἶναι μικρότερον τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν, καλουμένων καὶ τῶν μικροτέρων βαλαντίων εἰς συμμετοχὴν διὰ κατατμήσεως τῶν μετοχῶν καὶ τῆς εἰς μικρὰς δόσεις πληρωμῆς τῶν. Ἄρκει νὰ ἐξασφαλίσῃ ἡ Κυβέρνησις εὐλογον τινα τόκον περὶ τὰ 5 τοῖς ο)ο, ἵνα ἡ πραγματοποιήσις τοῦ ἐν λόγῳ κεφαλαίου οὐδεμίαν δυσχέρειαν ὑποστῆ.

Ἐκτὸς τῆς χρηματικῆς ταύτης ἐξασφαλίσεως εἰς τὸν προκείμενον συνεταιρισμὸν, πρέπει νὰ παραχωρηθῶσι δωρεὰν εἰς αὐτὸν ἐπὶ 100 ἔτη καὶ αἱ γαῖαι ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ λειτουργήσῃ, εἴτε ἐκ τῶν ἐθνικῶν, εἴτε ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, εἴτε ἐκ τῶν κοινοτικῶν κτημάτων. Δύο μέχρι τεσσάρων χιλιάδων στρεμμάτων ἕκτασις δύναται νὰ θεωρηθῆ καθ' ἕκαστον νομὸν ὡς ἀρκούσα, ἵνα ἐν αὐτῷ ὄργανισθῆ Πρακτικὸν Ἀγροκῆπιον, οὐχὶ ἐν τῇ σχολαστικῇ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποστολῇ, ἀλλ' ἐν τῇ θετικῇ τῆς γεωργικῆς ἐνασχολήσεως ἐπι καρπία. Κατὰ πρῶτον ἐν ἀναλόγῳ τινι περιόδῳ, τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀγροκηπίων τούτων πρέπει νὰ μὴ ὑπάγωνται εἰς φορολογίαν, κατόπιν δὲ δύνανται νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὰ δημόσια θάρη, ἐν πάσῃ πρὸς τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα τῆς ἐπικρατείας ἰσότητι· ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν μηχανῶν καὶ ἐργαλείων, αὐτὴ πρέπει πάντοτε νὰ μὲνη ἀτελής.

Ὅθεν τόσα Πρακτικὰ Ἀγροκῆπια ἐν Ἑλλάδι ὅσοι καὶ νομοί, ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ τεχνικὴν ἐπιτήρησιν τῶν δύο μεταξὺ αὐτῶν κεντρικωτέρων, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐν Πελοποννήσῳ, τὸ δὲ ἐν Στερεᾷ Ἑλλάδι. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητον ἵνα ὀργανισθῶσιν ὅλα τὰ ἀγροκῆπια διὰ μιᾶς. Καθὸσον πραγματοποιεῖται τὸ κεφάλαιον καὶ παραχωροῦνται αἱ γαῖαι, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ ἴδρυσις τῶν ἀγροκηπίων προχωρεῖ. Ἡ ἀνάμιξις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς τύχας τῶν ἀγροκηπίων τούτων ἀποτελεῖ θέμα ἰδιαιτέρως περισπούδαστον. Οὔτε ἐκ τῆς ἐπόψεως τῆς κηδεμονείας, οὔτε ἐκ τῆς ἐπόψεως τῶν ἐν χρήσει παρὰ ταῖς ἀνωνύμους ἐταιρίας βα-

σιλικῶν ἐπιτροπειῶν, δύναται τις νὰ τὴν ὑποστηρίξη. Ἄλλ' ἢ Κυβέρνησις ἀναδεχομένη ὑποχρεώσεις καὶ ἐλπίζουσα ἐκ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου θετικὰς ἀπὸ τοῦ προκειμένου γεωργικοῦ ὀργανισμοῦ ὠφελείας, ἔχει τὸν χαρακτήρα τοῦ ἐνδιαφερομένου, οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διεύθυνσιν τῶν ἰδιαιτέρων καθ' ἑκάστην γεωργικὴν ἐπιχείρησιν ἔργων, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ὅλον πόρισμα αὐτῆς καὶ τὴν τήρησιν τῶν συντακτέων κανονισμῶν.

Ἐπομένως ἀπὸ διοικητικῆς ἐντελῶς ἐπόψεως καὶ εἰς ἔμμεσον ἀντάλλαγμα τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐξασφαλισμένου τόκου (ἀνεξαρτήτως τῶν περαιτέρω συνεπειῶν) δύναται νὰ εἰσαχθῆ εἰς βάρος τοῦ συνεταιρισμοῦ τὸ σύστημα τῶν ὑποτροφιῶν. Ἐκαστος μὲν δῆμος χορηγεῖ εἰς τὸ ἀγροκήπιον τοῦ νομοῦ του ἓνα μαθητευόμενον, ἢ Κυβέρνησις δὲ μέχρι κανονιστέου τινος ἀριθμοῦ, ἀμφοτέρωθεν τάξεως γεωργικῆς, κράσεως εὐρώστου, καὶ ἡλικίας μεταξὺ τῶν 17 καὶ 20 ἐτῶν. Στοιχειώδης τις γραμματικὴ ἀνάπτυξις εἶναι ἀναπόφευκτος εἰς πάντα μαθητευόμενον. Πρόκειται περὶ εἶδους τινὸς γεωργικῆς θητείας, τῆς ὁποίας ἢ διάρκεια κατὰ τοὺς πρακτικωτέρους ὑπολογισμοὺς δὲν πρέπει νὰ εἶναι οὔτε μείζων οὔτε ἐλάσων τῶν τριῶν ἐτῶν.

Κατὰ πᾶν ἔτος αἱ ἐξετάσεις καὶ οἱ διαγωνισμοὶ ἔχουσι τὸν προορισμὸν νὰ ὑποκαίωσιν τὴν ἀμιλλαν τῶν γεωργομαθητῶν. Βραβεῖα εἰς τοὺς ἀριστεύοντας καὶ ἀποστολαὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κρειτόνων, ἐν τινι ἀσφαλεῖ πρὸς τοὺς πόρους τῆς ἐταιρίας μέτρῳ, εἰς τὰ τελειότερα τῆς Εὐρώπης γεωργικὰ ἐκπαιδευτήρια εἶναι ἐλατήρια ἀνάλογα πρὸς τοὺς εὐρεῖς τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ σκοποὺς, πρὸς οὓς δύναται νὰ συνδυασθῇ καὶ ἡ μέλουσα τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐκπαιδευθησομένων ὑπηρεσία ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς ἀγροκηπίοις.

Ἐν γένει ἢ συντήρησις τῶν ἀγροκηπίων τούτων βαρύνει ἀποκλειστικῶς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐταιριστικὸν ὀργανισμὸν:—συντήρησις τῶν μαθητευομένων, προσωπικὸν τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς διευθύνσεως, κτίρια, μηχαναὶ, ἐρ-

γαλεῖα, καλλιέργεια, πᾶσα δαπάνη τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ ἔλεγχος τῶν δαπανημάτων καὶ τῶν εἰσοδημάτων ἀποτελεῖ ἓνα τῶν σαμαντικωτέρων κλάδων τῆς οἰκονομικῆς ἐκάστου ἀγροκηπίου διαχειρίσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ συμφέρον τῶν μετόχων καὶ τὸ συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέραν ἐγγύησιν. Αἱ λεπτομέρειαι τόσον κατὰ τὸ θέμα τοῦτο, ὅσον καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ, ἀνήκουσιν εἰς τὴν περαιτέρω εἰδικὴν τῆς προκειμένης ἰδέας διακανόνισιν.

Ἐπὶ τοῦ ὅλου αἱ λαϊκαὶ ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης ἐνώσεις ἀποτελοῦσι μίαν τῶν ὠραιότερων καὶ ἀποτελεσματικωτέρων ἐφαρμογῶν. Καθ' ἑκάστον ἔτος, ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκάστου νομαρχιακοῦ ἀγροκηπίου, ἢ διεύθυνσις αὐτοῦ ὀργανίζει γεωργικὴν πανήγυριν, εἰς τὴν ὁποίαν καλοῦνται οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἐξοχικοὶ κτηματῖαι τοῦ νομοῦ. Ὁ σκοπὸς ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκθεσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν προϊόντων, τῶν σπορῶν, τῶν μηχανῶν, τῶν ἐργαλείων καὶ ἐν γένει τῶν προσόδων τοῦ ἀγροκηπίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν ἀντιστοίχων ἐν ταῖς γεωργικαῖς τοῦ νομοῦ κοινότησι. Ἡ πανήγυρις αὕτη εἶναι μέγα σχολεῖον τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ, στηριζόμενον εἰς δύο μεθόδους τὴν τῆς αὐτομάτου συγκρίσεως ἐν τῷ πνεύματι τῶν ἐπισκεπτομένων, καὶ τὴν τῆς ἐξηγήσεως τῶν διδασκάλων τῶν ἀγροκηπίων, ἐνεργουμένης ἐν μεγάλῳ, ἀπὸ συναθροίσεων καὶ ἐν ὑπαίθρῳ ὀμιλιῶν. Λαϊκαὶ καὶ ἄλλαι τελεταὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πανηγύρεως καὶ διανομαὶ βραβείων δύναται νὰ συμπληρώσῃ τὸ ὅλον ἔργον.

Τοιοῦτος τις ὀργανισμὸς τῆς γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀνήκει εἰς εὐρείαν κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ἔννοιαν. Αἱ νεώτεραι τῆς γεωργίας βελτιώσεις θὰ εἰσαχθῶσι δι' αὐτοῦ βεβαιότερον εἰς τὸ μέγα σῶμα τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίας τῶν ἐξοχικῶν κοινοτήτων δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ φέρῃ τοὺς καρπούς του, τόσον ὑπὸ τὴν εἰδικὴν ἐποψίν τοῦ κλάδου τούτου τῆς

ἐθνικῆς ἐργασίας, ὅσον καὶ ὑπὸ τὴν γενικὴν τοῦ ὄλου κοινωνικοῦ συστήματος. Δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ ἡ ἐπέκτασις τῶν κατὰ νομοὺς ἐνιαυσίων γεωργικῶν ἐνώσεων εἰς, ἀνά πᾶσαν τετραετίαν, καθ' ὅλον τὸ κράτος, γεωργικὰς συνόδους, ἵνα δοθῆ περαιτέρω ἔτι ὠθησις εἰς τὰς ἐν τῷ τόπῳ διεσπαρμέναις σχετικὰς ἰδέαις. Ἐκαστος δύναται νὰ συλλάβῃ τὴν ἀρεστὴν αὐτῷ ἐννοίαν περὶ τῆς γονιμότητος τοιούτων περιοδικῶν συναντήσεων τῆς γεωργικῆς ἐπιστήμης καὶ πρακτικῆς, ὅτε μὲν ἐν Πελοποννήσῳ, ὅτε δὲ ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι. Βεβαίως ὅσοι τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐθνῶν ἐξαρτῶσι ἐκ τῆς σχολαστικότητος θὰ διανοίξωσι τὰ χεῖλη ἐνώπιον τοῦ προκειμένου σχεδίασματος. Ἄλλ' οἱ τὴν φύσιν τῶν λαῶν βαθύτερον σπουδάσαντες δύνανται νὰ εὐρωσιν ἐν αὐτῷ πολλὰ στοιχεῖα εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀσφαλεστέρας ἀπὸ τοῦ παραδείγματος διαδόσεως τῶν πρακτικῶν ἐν τῷ μεγάλῳ κοινωνικῷ σώματι μαθημάτων.

AP.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ

(1835).

Ἐν τῇ κατὰ τὴν ἡμετέραν χώραν ἱστορικῇ ἀναπτύξει τῆς ἐφηρμοσμένης Οἰκονομικῆς ἐνδιαφέρον ἔχουσι ἰδιαίτερον τὰ πρὸς τὸν πέννητα λαὸν νομοθετήματα τοῦ πρώην Ἰονίου Κράτους. Πρόκειται ἀκριβῶς περὶ μεταφυτεύσεως τῶν πορισμάτων τῆς ἐν ἄλλοις ἔθνεσι πείρας, ὅπερ οὐ μόνον ἀρκετὸν πρὸς τοὺς χρόνους (1835), ἀλλὰ καὶ ἀσφαλέςτερον διὰ τὴν προηγουμένην δοκιμασίαν. Χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸ ζήτημα κατὰ πόσον ἡ μεταφύτευσις αὕτη

ἐπέτυχε; τὰ κατωτέρω ἐπίσημα τῆς Ἰονίου Πολιτείας ἔγγραφα δὲν ἔχουσι μόνον γλωσσικὴν, ἀλλὰ καὶ νομοθετικὴν, ἐν τῇ ὄλῃ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ, πρωτοτυπίαν.

Ἦνωμένον Κράτος τῶν Ἰονίων Νήσων.

Α'. ΠΡΑΞΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ.

Ἐπειδὴ ἡ εἰς ἄλλα μέρη πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ σύστασις τῶν «ἐξοικονομήσεως Τραπεζῶν» εἶναι μεγίστης ὠφελείας εἰς τοὺς φιλοπόνους πτωχοὺς, προσφέρουσα εἰς τοὺς ἰδίους ἀσφάλειαν καὶ τόκον, ἕνεκα τῆς ἐπισωρεύσεως τῶν ἀπὸ τὰ κέρδη αὐτῶν ἐξοικονομήσεων, ὡς πόρον ἐν περιστάσει ἀσθενείας ἢ ὡς περίσσευμα διὰ τὰ γηρατεῖα, δυνάμενων ὁμως τῶν ἐξοικονομήσεων αὐτῶν νὰ λαμβάνωνται ὀπίσω εἰς ὅποιονδήποτε καιρὸν, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ παρακαταθέτου, ὡσάκις εὖρη περίστασις νὰ ἐνασχολῆσθαι τὰ χρήματά του συμφερώτερον. Καὶ ἐπειδὴ φαίνεται πρᾶγμα ὠφέλιμον νὰ γενῆ εἰς τοῦτο τὸ Κράτος ἡ δοκιμὴ τοιαύτης συστάσεως ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως· διὰ τοῦτο, τῇ ἐξουσίᾳ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος τοῦ Προέδρου καὶ τῆς ἐκλαμπροτάτης Βουλῆς, τῇ γνώμῃ καὶ συναινέσει τῆς εὐγενεστάτης Νομοθετικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ἦνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων εἰς τὴν δευτέραν ταύτην συνάθροισιν τῆς πέμπτης Γερουσίας καὶ τῇ ἐπικυρώσει τῆς Αὐτοῦ ἐξοχότητος τοῦ Λόρδ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τοῦ Προστάτου, νομοθετοῦνται καὶ διατάττονται τὰ ἀκόλουθα.

Ἄρθρον 1. Δίδεται ἐξουσία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Δύναμιν νὰ ὀνοματίσῃ ἐπιμελητὰς εἰς καθεκάστην Νῆσον ἵνα δέχωνται ἀπὸ πᾶν ὑποκείμενον τοιαύτας ἐξοικονομήσεις, εἰς ἑβδομαδικῆς ποσότητος, ὅχι μικρότερης ἐνὸς σελινίου, οὔτε ὑπερτερούσας εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους τὰς εἴκοσι λίρας στερλίνας. Αἱ ποσότητες αὗται θὰ παρακατατίθενται εἰς τὰ ἀνήκοντα τοπικὰ θησαυροφυλάκια, καὶ θὰ δίδουν

ένα κατά κλίμακα τόκον, 4 τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐγγυᾶται ἡ Κυβέρνησις, ἕως οὗ φθάσῃ τὸ χρηματοκεφάλαιον τὴν ποσότητα πενήτηντα λιρῶν στερλινῶν, καὶ μετὰ τοῦτο δὲν θὰ δίδεται κανὲν εἶδος τόκου.

Ἄρθρον 2. Δίδεται περιπλέον ἐξουσία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Δύναμιν νὰ ἐκδώσῃ τοὺς Κανονισμοὺς, ὁποῖους κρίνει ἀρμοδιωτέρους διὰ τὴν πρόδοον τούτου τοῦ ἀγαθοεργοῦ καθιδρύματος, περιορίζουσα ὅμως αὐτὸ μόνον εἰς τοὺς Ἴονας καὶ Βρετανούς ὑπηκόους, ἀπαγορευομένης ὑπὸ ποινὴν δημεύσεως τῆς παρακαταθέσεως ποσότητος, πάσης δευτέρας χωριστῆς παρακαταθέσεως ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου εἰς ὁποιαδήποτε τῶν Νήσων τοῦ Κράτους τούτου.

Ἄρθρον 3. Ἡ παρούσα θὰ τυπωθῇ, δημοσιευθῇ καὶ σταλῇ πρὸς ὅποιον ἀνήκει διὰ τὴν ἐκτέλεσίν της.

Κορφοί, 24 Μαΐου (5 Ἰουνίου) 1835.

Β'. ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 2 τῆς 45 πράξεως τῆς πέμπτης Γερουσίας δίδει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Δύναμιν νὰ ἐκδώσῃ ὅσους Κανονισμοὺς κρίνῃ ἀρμοδιωτέρους εἰς τὴν πρόδοον τοῦ καθιδρύματος τῶν «Τραπεζῶν ἐξοικονομήσεως», ἀποφασίζεται καὶ θεσπίζεται ὁ ἐξῆς Κανονισμὸς διὰ τὰς παρακαταθέσεις εἰς τὰς «Τραπεζὰς ἐξοικονομήσεως» τὰς διαλαμβανόμενας παρὰ τῆς 45 πράξεως τῆς πέμπτης Γερουσίας:

1. Κάθε ὑπήκοος τοῦ Κράτους τούτου, ἢ ἐκείνου τοῦ Προστάτου Βασιλέως, ἐκ τῆς τάξεως τῶν τεχνιτῶν, ἐργατῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἄλλων ἐκ τῆς ἐνδεοῦς καὶ βιομηχανοῦ τάξεως δύναται, εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα, νὰ παρακαταθέσῃ χρήματα εἰς τὰς Τραπεζὰς ταύτας.

2. Δύνανται προσέτι νὰ παρακατατεθῶσιν εἰς τὰς Τραπεζὰς ταύτας χρηματικαὶ ποσότητες ἐν ὀνόματι ἄλλου, εἴτε ἐφήβου ἢ ἀνήλικος, καλῶς ἐγνωμένου, ὅτι τὸ ὑπο-

κείμενον, πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ὁποῖου γίνεται ἡ παρακατάθεσις, πρέπει νὰ ᾔῃ ὑπήκοος ὡς ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν προειρημένων τάξεων.

3. Αἱ παρακαταθέσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ᾔῃναι δεκταὶ εἰς τὰς Τραπεζὰς ταύτας, δὲν δύνανται νὰ ᾔῃναι μικρότεραι ἐνὸς σελινίου, οὔτε μείζονες λιρῶν στερλινῶν πενήτηντα.

4. Ὄταν ἡ ὑπὸ τινος παρακατατιθεμένη ποσότης ἀναβαίνει εἰς πέντε σελίνια, θὰ ἀπολαμβάνῃ διάφορον 4 τὰ ἑκατὸν κατ' ἔτος, εἴτε ἢ, τὰ ἑκατὸν τὸν μῆνα, καὶ οὕτω παρομοίως πᾶσα ἐπιπρόσθετος παρακατάθεσις πέντε σελινίων, ἄχρις οὗ ἢ ὀλικὴ ποσότης τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους παρακαταθέσεων φθάσῃ τὰς 20 λίρας στερλίνας.

5. Τὸ διάφορον θ' ἀρχίξῃ ἀπὸ τὴν 1 τοῦ μηνὸς τοῦ ἐπομένου τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγένινεν ἡ παρακατάθεσις, καὶ ἔκτοτε θὰ λογίζεται κατὰ μῆνα.

6. Αἱ ὑπὸ τινος παρακατατεθεῖσαι χρηματικαὶ ποσότητες ἐντὸς τῆς περιόδου ἐνὸς μόνου ἔτους, αἱ ὑπερβάλλουσαι τὰς 20 λίρας στερλίνας, θὰ θεωροῦνται ὡς κατατιθέμεναι εἰς τὰς Τραπεζὰς ἀπλῶς διὰ νὰ φυλάττωνται. Ἀλλὰ τὸ διάφορον τῶν τοιούτων ποσοτήτων θ' ἀρχίξῃ ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἐφεξῆς ἔτους, ἐὰν αὗται, ἐνωθεῖσαι μὲ ἄλλας παρακαταθέσεις γενομένας ἀπὸ τὸ ἴδιον ὑποκείμενον ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, δὲν ὑπερβαίνουν τὰς 20 λίρας στερλίνας.

7. Ὄταν αἱ ἐπάλληλοι ἐτήσιοι παρακαταθέσεις, αἱ παρέχουσαι τόκον, ὑπερβάλλουν τὰς 50 λίρας στερλίνας, δὲν θὰ δίδηται οὐδενὸς εἶδους τόκος εἰς καμμίαν ἐφεξῆς παρακατάθεσιν ὁποιασδήποτε ποσότητος.

8. Τὸ ἐπὶ τῶν παρακατατεθέντων χρημάτων διάφορον θὰ παύῃ μὲ τὸν θάνατον τοῦ παρακαταθέτου, καὶ οὔτε θ' ἀρχίξῃ νὰ τρέχῃ ἐνὸς ὄψω τὸ ὄνομα τοῦ νομίμου κληρονόμου δὲν ἀντικατασταθῇ εἰς τὰ βιβλία τῆς ἀνηκούσης Τραπεζῆς, ἀντὶ ἐκείνου τοῦ ἀρχικοῦ παρακαταθέτου.

9. Ὁ λογαριασμὸς ἐκάστου παρακαταθέτου θὰ ἐκκαθα-

ρίζεται κατ' ἔτος τὴν 31 Δεβρίου· καὶ τὸ προκύπτον εἰς ὠφελειάν του, συμπεριλαμβανομένου τοῦ συσσωρευθέντος κέρδους, θὰ μεταφέρεται εἰς νέον λογαριασμὸν ὡς κεφάλαιον καὶ ὡς τοιοῦτον θὰ παρέχῃ τόκον.

10. Ὅστις κατὰ πρώτην φοράν ζητήσει νὰ κάμῃ παρακατάθεσιν διὰ λογαριασμὸν του ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸ ὄνομα, τὴν διαμονὴν καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα διακριτικὰ καταγεγραμμένα εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ἀνήκοντος Ὀφφίκιου· καὶ περιπλέον ὀφείλει νὰ διακηρύττῃ, ὅτι δὲν ἔχει ἐν ὀνόματι τινὸς ὁποιουδήποτε οὐδεμίαν ἄλλην παρακατάθεσιν ἰδικήν του εἰς τὰ βιβλία οὐδεμιᾶς τούτων τῶν Τραπεζῶν.

11. Ὅστις κατὰ πρώτην φοράν ζητήσει νὰ κάμῃ παρακατάθεσιν διὰ λογαριασμὸν ἄλλου, ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸ ὄνομα, τὴν διαμονὴν καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα διακριτικὰ τοῦ ὑποκειμένου, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ παρακατάθεσις, καταγεγραμμένα εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ἀνήκοντος Ὀφφίκιου· καὶ ὀφείλει περιπλέον νὰ διακηρύττῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ βιβλία οὐδεμιᾶς τούτων τῶν Τραπεζῶν ἐν ὀνόματι τινὸς ὁποιουδήποτε καμμία ἄλλη παρακατάθεσις ἀνήκουσα εἰς ἐκεῖνο τὸ ὑποκείμενον.

12. Ἡ ψευδὴς διακήρυξις, ἡ ἀποβλέπουσα νὰ καταπέισῃ τὰς Τραπεζὰς νὰ δεχθῶσιν ἀπὸ ὁποιουδήποτε παρακαταθέτην χρηματικὴν ποσότητα παρέχουσαν τόκον μείζονα τῆς συγχωρουμένης ἀπὸ τοὺς παρόντας Κανονισμοὺς, θὰ ἐξαιρῆ διὰ παντός τὸν τοιοῦτον παρακαταθέτην ἀπὸ ὅλας τὰς ὠφελείας αὐτῶν τῶν Τραπεζῶν, καὶ αἱ παρακαταθέσεις του θὰ τῷ ἐπιστρέφονται χωρὶς διάφορον, ἐκτὸς τῆς ἀφαιρέσεως ἑνὸς δεκατημορίου τῆς ὀλικῆς ποσότητος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκαθίσταται ἰδιοκτησία τῆς ἀνηκούσης Τραπεζῆς.

13. Ὅσάκις τις τῶν παρακαταθετῶν θελήσῃ ν' ἀποτραβίξῃ ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τὴν ὀλικὴν ποσότητα τῶν παρακαταθέσεών του, ἢ μέρος αὐτῶν, ὀφείλει νὰ δίδῃ εἰδήσιν περὶ τούτου τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, ἡμέρας καθ' ἣν τὸ Ὀφφίκιον θὰ εἶναι ἀνοικτὸν, διαλυμβάνων ἀκριβῶς τὴν πο-

ποσότητα τὴν ὁποίαν θέλει νὰ λάβῃ, καὶ τὴν ἐπομένην τῆς τοιαύτης εἰδοποιήσεως Δευτέραν θὰ τῷ πληρόνεται ἡ ἰδία ποσότης. Χωρὶς τὴν πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος ταύτην προειδοποίησιν δὲν δύνανται νὰ ζητηθῶσι χρήματα ἀπὸ καμμίαν τούτων τῶν Τραπεζῶν.

14. Ὁ παρακαταθέτης ὅστις δώσῃ τὴν ἀνήκουσαν εἰδήσιν, ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ τραβίξῃ χρήματα ἀπὸ τινος τούτων τῶν Τραπεζῶν, ὀφείλει εἰ δυνατόν, νὰ παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἀνήκον Ὀφφίκιον διὰ νὰ λάβῃ τὴν πληρωμὴν. Ἀλλ' ὅταν αὐτὸς δὲν ἤμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ προσωπικῶς εἰς τὸ εἰρημένον Ὀφφίκιον, ὁ παρ' αὐτοῦ ἐπιτετραμμένος νὰ λάβῃ τὰ χρήματα ὀφείλει, ἐκτὸς τοῦ βιβλιαρίου τοῦ περιέχοντος τὸν λογαριασμὸν τοῦ παρακαταθέτου, νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τυπωμένον ἀντίγραφον κατὰ τὸν ἐφεξῆς τύπον πιστοποιητικοῦ, ἀναλόγως γραμμένου καὶ ἐπιμαρτυρουμένου ἀπὸ ἓν τῶν ἐξῆς ὑποκειμένων, δηλαδή ἀπὸ ἓνα ἐπιμελητὴν ἢ γραφέα τῆς Τραπεζῆς, ὅστις νὰ γνωρίζῃ προσωπικῶς τὸν παρακαταθέτην, ἢ ἀπὸ ὁποιουδήποτε Ἀρχεῖον.

Τύπος τοῦ πιστοποιητικοῦ.—Ἐγὼ ὁ ὑποφαινόμενος, διὰ τῆς παρουσίας, δίδω τὴν ἄδειαν εἰς νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦς Ἐπιμελητάς τῆς «Τραπεζῆς ἐξοικονομήσεως» τ ποσότητα διὰ λογαριασμὸν μου.

(Ἐπογραφή ἢ σημεῖον τοῦ παρακαταθέτου).

Ἐγὼ ὁ ὑποφαινόμενος ἐπιμαρτυρῶ διὰ τῆς παρουσίας ὅτι τὸν ὁποῖον γνωρίζω προσωπικῶς καὶ ὅτι εἰδῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς τάξεως, ἧτις ἐνταῦθα ἀπαιτεῖται, ὑπέγραψεν αὐτὸ εἰς τὴν παρουσίαν μου.

(Ἐπογραφή τοῦ Ἐπιμελητοῦ)

15. Ἐκαστος παρακαταθέτης ἐν ᾧ κατὰ πρώτην φοράν παρακατάθεσιν ὁποιαυδήποτε ποσότητα μικροτέραν μιᾶς λίτρας στερλίνας, θὰ ἐφοδιάζεται μὲ ἐν τυπωμένον σχέδιον λογαριασμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ καταγράφῃ ὁ γραφεὺς τῆς Τραπεζῆς τὰς παρακαταθέσεις καὶ πληρωμάς. Τὸ σχέδιον αὐτὸ θὰ τὸν δίδεται δωρεάν.

Όταν όμως αἱ παρακαταθέσεις συμποσούνται εἰς μίαν λίραν στερλίαν, ἀντὶ τοῦ εἰρημένου σχεδίου, θὰ δίδεται ἐν βιβλιάριον, διὰ τὸ ὅποιον θὰ πληρόνεται τρία πένς.

Δὲν θὰ εἶναι δεκτὴ, οὔτε θὰ πληρόνεται διὰ λογαριασμὸν παρακαταθέτου τινος, οὐδεμία χρηματικὴ ποσότης, εἰς συγχρόνως δὲν παρουσιασθῆ εἰς τὸν γραφεὰ τῆς Τραπεζῆς τὸ ἀναφορικὸν σχέδιον λογαριασμοῦ, ἢ τὸ βιβλιάριον, τυπωμένον. Ἄν τυχὸν παρακαταθέτης τις χάσῃ τὸ σχέδιόν του ἢ βιβλιάριον ὀφείλει ἐν τῷ ἅμα νὰ γνωστοποιήσῃ περὶ τούτου τὸ ἀνήκον Ὁφφίκιον, καὶ παρελθόντος ἐνὸς μηνὸς μετὰ τὴν τοιαύτην εἰδοποίησιν, θὰ δίδεται εἰς αὐτὸν, πληρόνοντα τρία πένς, νέον σχέδιον ἢ βιβλιάριον περιέχον τὸ ἀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ του.

16. Ὅταν αἱ Ἐπιμεληταὶ λάβουν ἀκριβῶς πληροφορίας περὶ τοῦ θανάτου παρακαταθέτου τινός, θὰ διατάττουν τὰ δέοντα ὅπως τὰ χρήματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν ἀποθάνοντα πληρωθῶσιν εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὰ ὑποκείμενα τὰ ὀνοματισθέντα ὑπὸ τοῦ παρακαταθέτου, καὶ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὰ βιβλία τῆς ἀνηκούσης Τραπεζῆς, εἴτε (εἰς δὲν ὀνοματίσθη κανὲν) εἰς τὸν νόμιμον κληρονόμον ἢ εἰς τὸν κατὰ νόμον ἐπίτροπον ἐκ διαθήκης ἢ διαχειριστήν. Οἱ Ἐπιμεληταὶ ὅμως ἔχουν τὴν ἐξουσίαν, ὅταν ἡ παρακατάθεσις δὲν ὑπερβαίνει τὴν ποσότητα πέντε λιρῶν στερλινῶν (εἰς δὲν ὑπάρχῃ ὀνοματισμένον ἄλλο ὑποκείμενον καὶ μὴ δυνάμενοι εὐκόλως νὰ βεβαιωθῶσι τίς εἶναι ὁ κληρονόμος, ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος ἢ ὁ διαχειριστής), νὰ δώσουν τὴν τοιαύτην παρακατάθεσιν εἰς τὸν ἐγγύτερον συγγενῆ, ἢ εἰς ἐκεῖνο τὸ ὑποκείμενον ἢ ἐκεῖνα τὰ ὑποκείμενα, τὰ ὅποια εἰς αὐτοὺς φανοῦν ὅτι ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσουν τὴν παρακατάθεσιν ταύτην.

17. Οἱ παρόντες Κανονισμοὶ δὲν θὰ λάβουν καμμίαν μεταβολήν, ἐκτὸς εἰς τὰ δύο τρίτα τῶν Ἐπιμελητῶν δώσουν περὶ ταύτης τὴν ψήφον των.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς θὰ μεταφρασθῆ Γραικιστὶ καὶ δημοσιευθῆ πρὸς γινῶσιν ἀπάντων.

Κορφοί, 28 Αὐγούστου 1835 ἔ. ν.

Ἐπικυρωθεῖσα
ΟΟΥΑΡΑ ΔΟΥΓΛΑΣ.
Γ. ΕΠ. ΓΙΑΠΗΝ
προσ. Ἐξαπόρ. τοῦ Α. Μ. Α.

ΒΟΥΑΓΑΡΙΣ
Ἀπὸ τὸν προσ. Ἐξαπόρ. τῆς Βουλῆς
εἰς τὸ Γενικὸν Διαμέρισμα,
ΓΕΩΡ. ΜΑΡΚΟΡΑΣ,
Ἐξαπόρ. τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Διαμ.
τῶν Προσώδων.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ ΣΙΤΗΡΑ.

Ἡ μεγάλη τῆς ἀρχαιότητος σιταποθήκη, ἡ Αἴγυπτος, ἐξ ἧς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν πέριξ χωρῶν, ἐπρομηθεύοντο τὸν ἄρτον αὐτῶν, ὑπέστη κατὰ τὴν τελευταίαν εικοσιπενταετίαν σημαντικωτάτην γεωργικὴν μεταβολήν. Ἐνῶ ἀπ' ἐνός προάγεται ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος καὶ τῆς ζαχαρέως, ἀπ' ἐτέρου ὀπισθοδρομεῖ ἡ τῶν σιτηρῶν. Ἐὰν διαιρέσωμεν τὴν ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1876 περίοδον εἰς ἐννεατίας, κατὰ μὲν τὴν πρώτην, 1850—58, ἡ εἰς σίτον ὀλικὴ ἐξαγωγή τῆς Αἰγύπτου ἀνέβη εἰς 40,348,940 ἀρδέπια (1), ἐπὶ ἐξ ἐτῶν ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου καὶ ἐπὶ 3 ἄνω τοῦ ἡμίσεως, μέσος ὄρος καθ' ἕκαστον ἔτος 1,135,437· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐννεατίαν, 1859—67, ἡ ἐξαγωγή αὐτῆ ἀνέβη εἰς 5,005,558 ἀρδέπια, ἐπὶ ἐνὸς μόνο ἔτους ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου, ἐπὶ πέντε ἄνω τοῦ ἡμί-

(1) Τὸ ἀρδέπιον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 1,73 ἑκατόλιτρον Γαλλίας, καὶ 60 Κουάρτερ Ἀγγλίας.

σεως καὶ ἐπὶ τριῶν κάτω τοῦ $\frac{1}{10}$ ἑκατομ. μέσος ὄρος καθ' ἕκαστον ἔτος 556,173· κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἑννεαστίαν, 1868—76, ἡ Αἰγυπτιακὴ εἰς σίτον ἐξαγωγὴ ἀνέβη εἰς 4,652,720 ἀρδέπια, ἐπὶ ἑνὸς μόνου ἔτους ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου, ἐπὶ τριῶν ἄνω τοῦ ἡμίσεως, ἐπὶ τεσσάρων ἄνω τῶν $\frac{3}{10}$ ἑκατομ. καὶ ἐπὶ ἑνὸς κάτω τοῦ $\frac{1}{10}$, μέρος ὄρος καθ' ἕκαστον ἔτος 516,969.

Αἱ ἀναλογίαι αὗται, κατασκευασθεῖσαι ἐκ καταστατικῶν πληροφοριῶν τοῦ K. G. Laffon, μαρτυροῦσι τὴν σημαντικὴν τάσιν τῆς Αἰγυπτιακῆς σιτοπαραγωγῆς πρὸς ἐλάττωσιν. Ἡ κυριώτερα διεύθυνσις τῶν Αἰγυπτιακῶν σίτων εἶναι πρὸς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπὶ 867,720 ἀρδεπίων, ἐξαχθέντων ἐν ἔτει 1872, ἡ Ἀγγλία λογίζεται ἀντὶ 829,470, ἡ Γαλλία ἀντὶ 24,330, ἡ Ἰταλία ἀντὶ 21,770, ἡ Αὐστρία ἀντὶ 1,750, ἡ Τουρκία ἀντὶ 300 καὶ ἡ Ἑλλάς ἀντὶ 100. Τὰ δύο τρίτα τῆς ἐξαγωγῆς ταύτης ἀνήκουσιν εἰς τὴν γεωργίαν τῆς ἄνω Αἰγύπτου.

Βεβαίως πρὸς ὀλοσχερῆ κατανόησιν τῆς σιτοπαραγωγικῆς δυνάμεως τῆς Αἰγύπτου πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ κατανάλωσις, ἀναβαίνουσα κατὰ τὸ περι οὗ ὁ λόγος ἔτος 1872 εἰς 2,208,710 ἀρδέπια. Ἴδου πῶς τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς τῶν ἐξαχθέντων καὶ καταναλωθέντων ἐν ὄλῳ 3,076,430 ἀρδεπίων σίτου διανέμεται μεταξὺ τῶν 13 μουδιριῶν (ἐπαρχιῶν) τῆς Αἰγύπτου:

Μουδιρία	Ἀρδέπια	Μουδιρία	Ἀρδέπια
Γερμπιέχ	637,340	Φαγιόμ	146,500
Σιαρκιέχ	550,960	Βεγέρα	127,460
Μανουφιέχ	284,820	Μινιέχ	117,320
Ζιργέχ	267,600	Βενισουέφ	104,840
Δαχκακλιέχ	258,750	Κενέχ	70,840
Σιούτ	254,680	Ἐτνέχ	18,770
Γκαλιουμπιέχ	236,580		

ὄλον 3,076,430.

Μετὰ τὸν σίτον ἔρχεται ἡ κριθή, ὑπολογιζομένης τῆς παραγωγῆς τῆς ἐν ἔτει 1872 εἰς 2,156,000 ἀρδέπια, ἐνῶ ἡ τῶν κυάμων ἀνέβη εἰς 1,849,240 καὶ ἡ τῆς φακῆς εἰς 207,990. Ἐν τούτοις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξαγωγὴν οἱ κύαμοι κατέχουσι τὴν δευτέραν θέσιν (485,720 ἀρδ.), ἡ φακὴ τὴν τρίτην (40,570 ἀρδ.) καὶ ἡ κριθὴ τὴν τετάρτην (24,840 ἀρδ.). Τὸ κυριώτερον τῆς εἰς κυάμους ἐξαγωγῆς ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν (477,850)· ὡς δὲ ἐπὶ τοῦ σίτου οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ προϊόντος τούτου πολὺ κατόπιν ἔρχονται αἱ λοιπαὶ χῶραι, Γαλλία (5440), Τουρκία (1380), Αὐστρία (1000), Ἰταλία (100), Ἑλλάς (40).

Τὸ φαινόμενον τῆς γεωργικῆς ταύτης ἐξαγωγῆς τῆς Αἰγύπτου συνδέεται πρὸς τὴν ναυτικὴν τῆς ἐποχῆς διευθύνσιν, ἥτις εἶναι ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουεῖς οὐσιωδῶς Ἀγγλική. Ὅσον ἀφορᾷ ἰδιαιτέρως τὴν Ἑλλάδα, τὸ ρεῦμα τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων σιτηρῶν ἀνήκει εἰς τὴν σύγχρονον ἐκτύλιξιν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς, ἥτις, ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Δύσιν καὶ τάνάπαλιν, ὀλίγην καταβάλλει προσοχὴν πρὸς τὴν μεγάλην τῆς διώρυγος τοῦ Σουεῖς μεσημβρίαν. Κατὰ τὸ ἔτος 1874 ἐπὶ 11,677 μὲν κατάπλων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα (χωρητικότητος 1,690, 931 τόνων), 125 μόνον λογίζονται τῇ Αἰγύπτῳ (103, 758 τόν.), μεταξὺ τῶν ὁποίων 84 (96,280 τόν.) ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀτμοκίνητον συκοινωνίαν καὶ 41 (7,478 τόν.) εἰς τὴν ἰστιοφόρον· ἐπὶ 9,817 δὲ ἀπόπλων ἐκ τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν (χωρητικότητος 1,859,089 τόνων), 104 μόνον λογίζονται πρὸς τὴν Αἰγύπτου (92,342 τόν.), ἐξ ὧν 77 (88,622 τόνων) ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀτμοκίνητον συκοινωνίαν καὶ 27 (3,720 τόν.) εἰς τὴν ἰστιοφόρον. Ἐν τῇ ἐμπορικῇ ταύτῃ μετὰ τῆς Αἰγύπτου ἐπιμιξία ἡμῶν ἡ Ἑλληνικὴ σημαία ἐνδιαφέρεται ἐπὶ μὲν τῶν κατάπλων κατὰ 26 τοιούτους (4564 τόν.), ἐπὶ δὲ τῶν ἀπόπλων κατὰ 18 τοιούτους (2638 τόν.). Τοιοῦτον τὸ τοπικὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα σύμπτωμα· ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ διεθνὲς καὶ γενικὸν, εἶμαι βέβαιος

ὅτι οὐδείς τῶν ἀρχαίων θαλασσοπόρων τῆς Ἑλλάδος ἤθελεν πιστεύσει ὅτι οἱ ἀπόγονοί των ζῶσι ἐνώπιον τῆς ἀνοιχθείσης μεγάλης ὁδοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, ἔχοντες τοὺς δ-φθαλμοὺς κεκλεισμένους.

ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ.

Ἐχω ὑπ' ὄψιν οὐχὶ τῶν τελευταίων ψηφισθέντων οἰκονομικῶν νόμων τὰ εἰσοδήματα, τῶν ὁποίων ὁ ἀκριβὴς προϋπολογισμὸς ἀνήκει εἰς τὴν σχετικὴν ἀπὸ τῶν περιστάσεων πεῖραν, ἀλλὰ τὰ εἰσοδήματα ἄπερ, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἐξησφάλισεν ὁ κανονικὸς τῆς Ἐπικρατείας προϋπολογισμὸς κατὰ τὸ ἔτος 1877. Τὰ εἰσοδήματα ταῦτα διαιροῦνται εἰς ὀκτὼ κατηγορίας, τῶν ὁποίων ἡ σχετικὴ σημασία ἀποτελεῖ τὴν ἐπομένην κλίμακα: Α'. Ἐμμεσοὶ φόροι 18,155,000 δραχ.—Β'. Ἄμεσοι φόροι 11,605,000 δραχ.—Γ'. Ἐκποιήσεις Ἐθνικῶν κτημάτων 3,000,000 δρ.—Δ'. Δημόσια νομήματα καὶ κτήματα 2,580,000 δραχ.—Ε'. Ἐσοδα κεκλεισμένων χρήσεων 1,500,000 δραχ.—ΣΤ'. Δημόσια καταστήματα 1,155,000 δραχ.—Ζ'. Διάφορα εἰσοδήματα 956,500 δραχ.—Η'. Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα 296,000 δραχ.—Τὸ ὅλον 39,247,500 δραχ.

Ἡ κατηγορία τῶν ἐμμέσων φόρων ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον μὲν περιλαμβάνει 13,400,000 δραχ. εἰσπράξεις τελωνιακᾶς, ἧτοι 9,800,000 ἀπὸ τέλη εἰσαγωγῆς, 3,400,000 ἀπὸ τέλη ἐξαγωγῆς, 140,000 ἀπὸ δικαιώματα διαμετακομίσεως καὶ 60,000 ἀπὸ τελωνιακᾶς ποινᾶς κλπ· τὸ δεύτερον δὲ περιλαμβάνει 4,200,000 δραχ. εἰσπράξεις ἐκ τῆς καταναλώσεως τοῦ

χαρτοσήμου· τὸ τρίτον δὲ περιλαμβάνει 555,000 δρ. διάφορα δικαιώματα, ἧτοι 250,000 ἀπὸ προξενικῶν ἐν γένει τελῶν, 200,000 ἀπὸ ὑγειονομικῶν λιμενικῶν καὶ ναυτικῶν, 100,000 ἀπὸ φόρους ἐπὶ κληρονομιῶν καὶ 5,000 ἀπὸ πρόστιμα.

Ἡ κατηγορία τῶν ἀμέσων φόρων ὑποδιαιρεῖται εἰς ἕξ τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει 8,500,000 δραχ. ἔγγειον φόρον καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας, ἧτοι 4,200,000 ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς (ἐπὶ κοιλῶν 900,000,) 1,110,000 ἀπὸ τὰ κατὰ στρέμμα φορολογούμενα κτήματα, ἀμπέλους, περιβόλια, μπουστάνια κλπ, 550,000 ἀπὸ φορολογίαν τοῦ ἐλαίου, τὸ λοιπὸν ποσὸν ἐκ 2,640,000 δραχ. ἀπὸ φόρους εἰσπραττομένους ἐν τοῖς τελωνείοις, ἧτοι 1,500,000 ἐπὶ τῶν σταφίδων (ἐπὶ λιτρῶν 128,000,000), 345,000 ἐπὶ τῶν σύκων, 280,000 ἐπὶ τῶν βαλανοκικιδίων, 280,000 ἐπὶ τῶν καπνῶν, 100,000 ἐπὶ τῶν οἴνων Θήρας, Θηρασίας, Κέας, Πάρου κλπ., 45,000 ἐπὶ τῶν λεμονοπορτοκαλλίων, 35,000 ἐπὶ τῶν Λακωνικῶν προϊόντων, 20,000 ἐπὶ τῶν κρομμύων, σκορδῶν, γεωμήλων κλπ., 16,000 ἐπὶ τοῦ βάμβακος, 10,000 ἐπὶ τῶν κουκουλιῶν, 5,000 ἐπὶ τοῦ ριζαρίου καὶ 4,000 ἐπὶ τῶν σύκων· εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα ἀνήκει ὁ φόρος τῶν μελισσιῶν, δρ. 45,000· εἰς τὸ τρίτον ὁ ἐπὶ τῶν βοσκῶν φόρος, δραχ. 60,000, ἧτοι 45,000 ἀπὸ ἔγγειον φόρον ἰδιωτικῶν καὶ κοινωτικῶν βοσκῶν καὶ 15,000 ἀπὸ δικαίωμα ἐπικαρπίας ἔθνικῶν λιβαδιῶν· εἰς τὸ τέταρτον τμῆμα ἀνήκει ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος, δραχ. 1,200,000· εἰς τὸ πέμπτον ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων φόρος, δραχ. 950,000· καὶ εἰς τὸ ἕκτον ὁ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, δραχ. 850,000.

Ἡ κατηγορία τῆς ἐκποιήσεως ἔθνικῶν κτημάτων ὑποδιαιρεῖται εἰς ἕξ τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει δραχ. 250,000 ἀπὸ χρεωλύσια καὶ τόκους προικοκτησιῶν, ἀπὸ χρέη ἐκ προικοκτησιῶν ἀνανεωθέντα καὶ ἀπὸ δεκαετῆς πιστώσεις προικοκτησιῶν· εἰς τὸ δεύτερον

ἀνήκουσιν αἱ δεκαετῆς πιστώσεις φθαρτῶν κτημάτων δρ. 820,000· εἰς τὸ τρίτον τὸ πεμπτημόριον καὶ ἡ ὀλικὴ τιμὴ φθαρτῶν κτημάτων δραχ. 100,000· εἰς τὸ τέταρτον αἱ ἑπταετῆς δόσεις ἐθνικῶν γηπέδων δρ. 10,000· εἰς τὸ πέμπτον τὸ τίμημα τῶν οἰκοπέδων τῶν Πατρῶν δραχ. 20,000· καὶ εἰς τὸ ἕκτον αἱ χρεωλυτικαὶ δόσεις γαιῶν καὶ φυτειῶν δραχ. 1,800,000.

Ἡ κατηγορία τῶν δημοσίων νομημάτων καὶ κτημάτων ὑποδιαιρεῖται εἰς ἑννέα τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει δραχ. 836,000 ἀπὸ μεταλλεῖα καὶ δρυκτὰ, ἦτοι 485,000 ἀντίτιμον σμύριδος, 140,000 δικαίωμα ἐπὶ τῶν Λαυριωτικῶν σκωριῶν μολύβδου, 65,000 ἀντίτιμον μυλοπετρῶν, 65,000 δικαίωμα θηραϊκῆς γῆς, 50,000, στρεμματικὸν φόρον ἐπὶ ἐκτάσεων παραχωρηθεισῶν πρὸς μετάλλευσιν, 16,000 ἀντίτιμον γύψου, 10,000 φόρον χρωμίου, λευκολίθου καὶ λοιπῶν μεταλλείων, λατομείων καὶ ὄρυχείων, 5,000 φόρον ἐκ τῶν θειορυχείων Μήλου· εἰς τὸ δεύτερον τμήμα ἀνήκουσι τὰ θερμὰ ὕδατα δραχ. 6,000· εἰς τὸ τρίτον αἱ ἀλυκαὶ δραχ. 850,000 ἀντίτιμον καταναλώσεως Ἑλληνικοῦ ἁλατος ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἀλλοδαπῇ· εἰς τὸ τέταρτον τμήμα ἀνήκουσι τὰ ἰχθυοτροφεῖα δραχ. 315,000 τὸ δεκατημόριον τοῦ μισθώματος τῶν ἰχθυοτροφείων, θυνείων κλπ. ἐνοικιασμένων πολυετῶς· εἰς τὸ πέμπτον τὰ δάση δραχ. 385,000, ἦτοι δικαίωμα ὕλοτομίας 285,000 καὶ δασικὰ προϊόντα, ρητίνης, κάστανα, ἀγριοβάλανοι κλπ. 100,000· εἰς τὸ ἕκτον οἱ ἐλαιῶνες καὶ τὰ σποραδικὰ ἐλαιόδενδρα τοῦ ἔθνους δραχ. 5,000 ἐπικαρπία· εἰς τὸ ἕβδομον οἱ σταφιδῶνες καὶ οἱ ἀμπελῶνες τοῦ ἔθνους δρ. 30,000, ἦτοι ἐπὶ πολυετῆς ἐνοικιάσεις δραχ. 300 καὶ ἐπικαρπία ἐθνικοῖδιοκτητῶν σταφίδων 29,700· εἰς τὸ ὄγδοον τὰ περιβόλια καὶ ἄλλα κτήματα τοῦ ἔθνους δραχ. 131,000, ἦτοι ἀπὸ ἐνοίκιον γαιῶν Ἴπποφορβείου καὶ Τύρινθος δραχ. 48,000, ἀπὸ ἐθνικὰ βαλανοκικιδία 25,000, ἀπὸ ἐνοικιάσεις περιβολίων καὶ ἄλλων κτημάτων 22,000, ἀπὸ πολυετῆς

ἐνοικιάσεις κτήματος Ρούφ κλπ. 9,200, ἀπὸ βαλτώδη προϊόντα 8,000, ἐπικαρπία ἐθνικοῖδιοκτητῶν σύκων 5,000, ἀπὸ θεριστὰ λειβάδια 2,500, ἐπικαρπία ἐθνικοῖδιοκτητῶν μωρεοδένδρων 1,000, ἐνοικιάσεις μωρεοδένδρων 300· καὶ εἰς τὸ ἕνατον τμήμα αἱ ἐνοικιάσεις τῶν ἐθνικῶν μύλων, κτιρίων, κεραμοκαμίνων κλπ. δρ. 22,000.

Ἡ κατηγορία τῶν ἐσόδων κεκλεισμένων χρήσεων ἀνάγεται εἰς ὀργανικὴν, τρόπον τινα, πληγὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ περιλαμβάνει ἐν τμήμα, τὸ ὁποῖον, ὡς εἶδομεν ἐν ἀρχῇ, ὑπόσχηται 1 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. δρ. Ἄς ἐλπῶμεν ὅτι ἡ ὀριστικὴ τοῦ κεφαλαίου τούτου τακτοποίησις θὰ ἀναβιβάσῃ τὴν παραγωγικότητά του, ἐν τινι προσεχεῖ μέλλοντι, εἰς τὸ πενταπλάσιον καὶ ἔτι πέραν.

Ἡ κατηγορία τῶν δημοσίων καταστημάτων ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς τὸ πρῶτον ἀνήκει τὸ ταχυδρομεῖον δραχ. 650,000 ἀπὸ καταναλώσεων γραμματοσήμου· εἰς τὸ δεύτερον ὁ τηλεγράφος δραχ. 500,000 τέλη διεθνῶν καὶ ἐσωτερικῶν τηλεγραφημάτων· εἰς τὸ τρίτον τὸ ἐθνικὸν τυπογραφεῖον δραχ. 5,000, ἦτοι ἀπὸ συνδρομᾶς εἰς τὴν ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως 4000, ἀπὸ πώλησιν βιβλίων καὶ στοιχείων δραχ. 500, ἀπὸ λιθογραφικᾶς ἐργασίας δραχ. 500.

Ἡ κατηγορία τῶν διαφορῶν εἰσοδημάτων ὑποδιαιρεῖται εἰς ἕξ τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς τὸ πρῶτον ἀνήκουσι δραχ. 300,000 τόκοι ὑπερημερίας· εἰς τὸ δεύτερον δραχ. 1,500 προσόδοι κτημάτων κατακεχυρωμένων τῷ δημοσίῳ· εἰς τὸ τρίτον δραχ. 250,000 ἀπολήψιμα δικαστικὰ τέλη ἐν γένει· εἰς τὸ τέταρτον δραχ. 10,000 ἀπόληψις ἐξόδων προκαταβληθέντων εἰς πολιτικὰς δίκας· εἰς τὸ πέμπτον δραχ. 15,000 ἀπόληψις ἐξόδων προκαταβληθέντων εἰς καταμέτρησιν ἀμπελῶν, ζῶων, μελισσιῶν κλπ· καὶ εἰς τὸ ἕκτον δραχ. 280,000 τυχηρὰ, ἦτοι 145,000 ἐκ διοδίων ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, 100,000 ἐξ ἐκποιήσεως ἀχρήστου ὕλικου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, 50,000 ἐκ διδάκτρων τῶν μαθητῶν τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς, 40,000 ἐκ τόκων καὶ ἀμοιβῶν τῶν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου περιελθουσῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 6,000,000, ἀνηκουσῶν πρότερον τῷ ταμείῳ τῶν πολιτικῶν συντάξεων, ὅπερ συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ δημοσίου, 25,000 ἐκ τοῦ δικαιώματος κοιλοῦ καὶ σατῆρος Ἄθη-

νῶν καὶ Πειραιῶς, 20,000 ἐξ ἄλλων ἀπροβλέπτων θεμάτων.

Τέλος ἡ κατηγορία τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων ὑποδιαιρεῖται εἰς ἕξ τμήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει δραχ. 60,000 ἐξ ἐκποιήσεως ἀκινήτων μοναστηριακῶν καὶ ἐπισκοπικῶν κτημάτων· εἰς τὸ δεύτερον ἀνήκουσιν δραχ. 100,000 ἐκ πολυετῶν ἐνοικιάσεων μοναστηριακῶν κτημάτων· εἰς τὸ τρίτον δραχ. 105,000 ἐπι-καρπία ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, ἐνοικιάσεις καὶ νομαὶ ἐν γένει τοιούτων· εἰς τὸ τέταρτον δραχ. 40,000 τόκοι ἐκκλησιαστικῶν ἀπαιτήσεων· εἰς τὸ πέμπτον δραχ. 1,000 διάφορα ἐκκλησιαστικά ἔσοδα· καὶ εἰς τὸ ἕκτον δρ. 20,000 δόσεις ἐκποιήσεων ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ φυτειῶν.

Τοιαύτη ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας ἐν ἔτει 1877 ἀνάπτυξις τῶν διαφόρων πόρων αὐτῆς καὶ ἡ σχετικὴ σημασία τῆς παραγωγικότητος ἐκάστου. Ὑπὸ γενικὴν ἐποψίν οἱ πόροι οὗτοι δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τρεῖς τάξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη περιλαμβάνει τοὺς ἔχοντας παραγωγικὴν δύναμιν ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου, ἡ δευτέρα τοὺς ἄνω τοῦ $\frac{1}{10}$ ἑκατομ., καὶ ἡ τρίτη τοὺς ὑπολοίπους.

Εἰς τὴν πρώτην τάξιν, παραλειπομένων τῶν δεκάδων χιλιάδων, ὑπάρχοντα τὰ τέλη τῆς εἰσαγωγῆς 9 $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν φόροι 4 $\frac{2}{10}$ ἑκατομ., τὸ χαρτόσημον 4 $\frac{2}{10}$ ἑκατομ., τὰ τέλη τῆς ἐξαγωγῆς 3 $\frac{4}{10}$ ἑκατομ., αἱ χρεωλυτικαὶ δόσεις ἐκποιήσεως γαιῶν καὶ φυτειῶν 1 $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., οἱ ἐπὶ τῶν σταφίδων φόροι 1 $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., οἱ ἐπὶ τῶν ζώων φόροι 1 $\frac{2}{10}$ ἑκατομ., καὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων κλπ. 1 $\frac{4}{10}$ ἑκατομ.

Εἰς τὴν δευτέραν τάξιν, παραλειπομένων τῶν δεκάδων χιλιάδων, ὑπάρχοντα οἱ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων φόροι $\frac{9}{10}$ ἑκατομ., αἱ δεκαετῆς πιστώσεις φθαρτῶν κτημάτων $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., αἱ ἀλυκαὶ $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., οἱ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόροι $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., τὸ ταχυδρομεῖον $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., ὁ τηλεγράφος $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρος $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., ἡ σμύρις $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., τὰ ἰγθυοτροφεῖα $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., οἱ τόκοι ὑπερμερίας $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., οἱ ἐπὶ τῶν σύκων φόροι $\frac{8}{10}$ ἑκατομ., ἀνά $\frac{8}{10}$ δὲ ἑκατομ. οἱ ἐπὶ τῶν βαλανοκικιδίων φόροι, οἱ ἐπὶ τῶν κλπ. τῶν ὑγειονομικῶν, λιμενικῶν καὶ ναυτιλιακῶν τέλη, τὰ προξενικὰ τέλη, τὸ δάση, τὰ ἐκ προικοκτησιῶν χρέη, τὰ ἀπολήψιμα δικαστικὰ τέλη, αἱ ἐνοικιάσεις ἐκκλησιαστι-

κῶν κτημάτων, ἀνά $\frac{1}{10}$ δὲ ἑκατομ. τὰ δικαιώματα τῆς διαμετακομίσεως, ὁ ἐκ τῶν λαυριωτικῶν σκωριῶν μόλυβδος καὶ τὰ διόδια τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.

Ἡ τρίτη τάξις περιλαμβάνει πενήτηντα ἰδιαιτέρους πόρους, τῶν ὁποίων οἱ σχετικῶς σημαντικώτεροι εἶναι οἱ ἀπὸ τῶν μελισσιῶν, τῶν κληρονομιῶν, τῶν τελωνιακῶν ποινῶν, τῆς πωλήσεως μυλοπετρῶν, θηραϊκῆς γῆς κλπ.

Ἐκάστη τῶν πηγῶν τούτων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀξία ἰδιαιτέρας, πλὴν ἐν ἄλλῳ χρόνῳ μελέτης.

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.

Ἐν τῶν σπουδαιότερων ἐν Ἀθήναις ἰδρυμάτων εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρία. Ὁ ἄμεσος αὐτῆς σκοπός, ἡ προφύλαξις δηλονότι τῶν ὑπαρχόντων καὶ ἡ ἀποκάλυψις τῶν εἰσέτι κεκρυμμένων ἐν τῷ τόπῳ λειψάνων τῆς ἀρχαιότητος, ἀφορᾷ καὶ ἐνδιαφέρει οὐχὶ τὴν Ἑλλάδα μόνον ἀλλὰ τὸν πολιτισμὸν σύμπαντα· ἡ δὲ περισύνηξις καὶ ἐπιστημονικὴ κατστάξις καὶ ἐκθεσις τῶν πολυτίμων τούτων κειμηλίων, ὅπερ εἶναι τὸ φυσικὸν καὶ παρεπόμενον τῶν ἐργασιῶν τῆς ἑταιρίας συμπλήρωμα, χορηγεῖ πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ἀρχαιολόγους στάδιον εὐρὺ ἐνεργείας πρὸς εὐκλείαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος καὶ πρὸς πολλαπλοῦν τῆς πατρίδος ὄφελος. Ἐν ἄλλοις λόγοις ἡ ἑταιρία αὕτη εἶναι, ἡ ἡδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ, οὐχὶ μόνον ὡς σύμβολον, τρόπον τινά, τῆς ἱστορικῆς συνεχείας μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ὡς σύνδεσμος συνενόνων ἐπιστημονικῶς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης καὶ ἐλκύνων ἐφ' ἡμᾶς τὴν τε προσοχὴν καὶ τὴν προσέλασιν τῶν ξένων.

Ὑπὸ τοιούτων ἐμφεροῦμενοι ἰδεῶν ἐφυλλολογήσαμεν τὰ πρακτικὰ τῆς Ἐταιρίας, ἀπὸ τῆς ἀνασυστάσεως αὐτῆς μέχρι τῆς σήμερον, καὶ ὑπὸ τοιαύτην ἐποψίν ἐθεωρήσαμεν ὡς οὐχὶ ἄσκοπον τὴν συνοπτικὴν παράθεσιν τῶν ἐκ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐξαγομῆτων ἀριθμητικῶν πορισμάτων.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία συνέστη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1837, προεδρεύοντος Ἰακώβου Ρίζου τοῦ Νερουλοῦ, γραμματεύοντος δὲ τοῦ Κου Α. Ρ. Ραγκαβῆ. Ἡ πρώτη αὐτῆ τῆς διαρκείας τῆς περιόδου ἔληξε κατὰ τὸ 1855, ὅτε διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι αὐτῆς. Κατὰ τὸ 1858 συνέστη ἐκ νέου, κατὰ δὲ τὸ 1862 ἐνεκρίθη διὰ Β. διατάγματος ὁ εἰσέτι διέπων αὐτὴν νέος διοργανισμός. Πρῶτος κατὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἑταιρίας πρόεδρος ἐξελέχθη ὁ Κ. Ν. Κωστής, κατὰ δὲ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1859 ἐξελέχθησαν πρόεδρος μὲν ὁ Κος Φίλιππος Ἰωάννου, γραμματεὺς δὲ ὁ Κος Στ. Κουμανούδης. Ἡ ἐκλογή ἀμφοτέρων, ἀνανεουμένη ἔκτοτε κατὰ πᾶσαν ἀρχαιρεσίαν, συνέδεσεν ἀναποσπᾶστως τὴν δευτέραν τῆς ἑταιρίας περίοδον μετὰ τῶν δύο τούτων σεβαστῶν ὀνομάτων.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦ 1855 μελῶν τῆς ἑταιρίας ὄγδοηκοντα καὶ τρία ἐνεγράφησαν ἐκ νέου κατὰ τὸ 1858 εἰς τὰς δέλτους αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἀρχαίων τούτων ἑταίρων τοὺς πλείστους, ἐν οἷς καὶ τινὰ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς νέας Ἑλλάδος ὀνομάτων, διέγραψεν ἔκτοτε ὁ θάνατος. Ἐκ τῶν ἐπιζώντων ἔμεινον εἰσέτι δώδεκα εἰς τὸν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος κατάλογον τῶν τῆς ἑταιρίας μελῶν.

Παρὰ τοῖς 83 τούτοις ἐνεγράφησαν κατ' ἀρχὰς ἕτεροι 320, ὥστε κατὰ τὸ 1859 ἠριθμοῦντο 403 ἐν συνόλῳ ἑταῖροι. Ἐκτοτε καὶ μέχρις ἐσχάτων ἐπεκράτει συνήθεια νὰ καταλέγηται εἰς τὰς ἐτησίαις τῆς Ἐφορείας λογοδοσίας ὁ ἀριθμὸς ἀπάντων τῶν ἐγγεγραμμένων μελῶν, οὐχὶ δὲ μόνων τῶν καταβαλλόντων τὸν ἐτήσιον αὐτῶν ἔρανον. Ἀτυχῶς μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀριθμῶν ὑπῆρχεν οὐσιώδης ἐκάστοτε διαφορὰ, ἥ δὲ δυσαναλογία ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἤρξανε, ἐλαττουμένου βαθμηδὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἑταίρων. Οὕτως ἐνῶ κατὰ τὸ 1859 κατεβλήθη ὁ ἔρανος τῶν 403 ἐγγεγραμμένων ἀπ' ἀρχῆς μελῶν, κατὰ μὲν τὸ 1860 ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων 608 τὰ τρία τέταρτα μόλις, κατὰ δὲ τὸ 1861 ἐκ μελῶν 766 τὸ τρίτον μόλις ἐπλήρωσαν τὴν συνδρομὴν των. Κατὰ τὸ 1870, ἐκ τῶν καταγεγραμμένων 920, μόνοι 172 ἐπλήρωσαν. Ἀλλὰ καὶ οἱ 172 οὗτοι δὲν ἔμειναν σταθεροί, καθότι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος μόνον 137 ἑταῖροι καταλέγονται εἰς τὰ βιβλία τῆς ἑταιρίας.

Κατὰ τῆς τοιαύτης ὀλιγωρίας δὲν ἔπαυσαν ὁ τε πρό-

δρος καὶ ὁ γραμματεὺς κατ' ἔτος διαμαρτυρόμενοι διὰ συγκινητικῶν ἐπικλήσεων ἔστιν ὃ ὅτε καὶ διὰ πικρῶν παραπόνων, μέχρις ὅτου ἀπεφασίσθη, ὡς φαίνεται, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θου ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ, καθ' ὃ ὁ ἐπὶ ἐν ἔτος μὴ ἀποτίσας τὴν συνδρομὴν του λογίζεται παρητημένος καὶ διαγράφεται ἐκ τοῦ μητρώου.

Ἀλλὰ πταίουσιν ἄρα γε οἱ καθυστεροῦντες ἑταῖροι μόνοι, καὶ μόνοι αὐτοὶ φέρουσι τὴν τῆς ἀμελείας εὐθύνην; Λαμβάνεται μήπως τακτικῶς καὶ κατ' ἔτος ἡ δέουσα φροντίς, ὅπως ζητηθῆ παρ' ἐκάστου αὐτῶν ἡ ὀφειλομένη συνδρομή; Ἐξ ἰδίας πείρας γνωρίζομεν ὅτι καὶ ἡ ἀρχαιολογικὴ καὶ ἄλλαι παρ' ἡμῖν ἑταιρίαι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσι πάντῃ ὡς πρὸς τοῦτο ἀνεύθινοι. Συχνάκις μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινῶν ζητεῖται αἰφνης ἐπισεσωρευμένη πολλῶν ἐτῶν ἡ συνδρομὴ παρ' ἑταίρου, εἰς τὸν ὅποιον οὐδέποτε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐδόθη ἀφορμὴ ν' ἀρνηθῆ τὴν ὀφειλὴν του. Ὅσω δ' εὐκόλως δύναται τις νὰ πληρῶνῃ 15 ἢ 20 δραχμὰς κατ' ἔτος, τόσω δυσάρεστος ἀπ' ἐναντίας ἀποβαίνει ἢ διὰ μιᾶς ζητουμένη καταβολὴ ποσοῦ πολλαπλασίου· οὐδ' εἶναι ἀπορον ἂν τινες δυσανασχετοῦντες ἀποσπῶνται τῆς φορτικῆς οὕτω γενομένης ἑταιρίας. Ταῦτα ἰδίως ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἑταίρους. Ἄλλ' αἱ ὑπὸ τῶν διεθνῶν ταχυδρομείων παρεχόμεναι τὴν σήμερον εὐκολία διὰ τε τῆς εὐθηνείας τῶν δελταρίων καὶ διὰ τῶν ταχυδρομικῶν ἐνταλμάτων διευκολύνουσι τὰς πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ τούτου ἐνεργείας πάσης ἑταιρίας. Ἀντὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς συνελεύσεσιν ἐκφερομένων μομφῶν, τὰς ὁποίας ὀλίγοι ἀναγινώσκουσιν, ὀλιγώτεροι δ' ἀκούουσι, πολλῶν λυσιτελεστέρα ἤθελεν ἀποβαίνει ἢ δι' ἐντύπων, φέρ' εἰπεῖν, δελταρίων πρὸς τοὺς ἑταίρους ἀνάμνησις τῆς λήξεως τῆς συνδρομῆς αὐτῶν, ἢ καὶ ἡ δι' ἐγκυκλίων γνωστοποιήσις τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἑταιρίας. Ἐνὶ λόγῳ καθυστεροῦσιν αἱ ἡμέτεραι ἑταιρίαι ὡς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν καὶ τὸν διοργανισμὸν τοῦ πολυτίμου τῆς δημοσιότητος μέσου.

Τὸ μνησθὲν θου τοῦ διοργανισμοῦ ἄρθρον ἐξαιρεῖ τοὺς ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν πληρώσαντας τὴν συνδρομὴν των, ὡς καὶ τοὺς ἀπαξ προσενεγκόντας ὑπὲρ τὰς χιλίας δραχμὰς, θεωρουμένους ὡς διηνεκεῖς ἑταίρους. Ἀλλαχοῦ ὁμως οἱ μόνον δεκαετῆ προπληρόνοντες συνδρομὴν καταγρά-

φονται ως ισόβιοι ἑταῖροι. Ἄν δὲ ὁ τοιοῦτος ὄρος ὑπολαμβάνεται καὶ ἀποδεικνύεται ὡς συμφέρων εἰς τὰς Ἀγγλικὰς ἑταιρίας, δὲν βλέπομεν διατὶ νὰ μὴ εἰσαχθῆ ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἢ καὶ ἄλλων ἐνταῦθα ἑταιριῶν.

Ἄλλ' ὅπως δῆποτε διὰ τῶν ἐτησίων εἰσφορῶν τῶν 137 ἢ ἔστω καὶ 172 μελῶν δὲν ἤθελε βεβαίως ἡ ἑταιρία δυναθῆ νὰ διαπράξῃ γενναῖόν τι καὶ ἄξιον λόγου, ἀνευ ἐκτάκτων ἀλλαγῶν συνδρομῶν. Εὐτυχῶς δὲν ἐστερήθη τοιούτων. Προεξάρχει δ' αὐτῶν ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1869 γενομένη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Φιλαρχαίων δωρεὰ ἐκ δραχ. 150,461, ὑπὸ τὸν ὄρον τὸ μὲν κεφάλαιον νὰ μὲν ἀνέπαφον ὁ δὲ τόκος νὰ δαπανᾶται εἰς ἀνασκαφὰς καὶ ἀγορὰς ἀρχαίων. Τοῦ ὄρου τούτου ἀνάγκη νὰ ὑπομιμηθῶσιν οἱ συχνάκις κατηγοροῦντες τὴν τῆς ἑταιρίας ἐφορείαν, ὅτι δῆθεν θησαυρίζῃ, ἀντὶ τοῦ νὰ δαπανᾶ εἰς ἔργα ἀρχαιολογικὰ τὰ χρηματικὰ αὐτῆς κεφάλαια. Ἴσως δὲν στερεῖται ὑποστάσεως ἡ γνώμη τῶν δίσχυριζομένων, ὅτι διὰ τοιούτων σπουδαίων ἔργων ἡ ἑταιρία ἠδύνατο νὰ προσελκύσῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς ἐνδιαφερομένων, συνάμα δὲ καὶ ἐπικουρίας δυναμένας ν' ἀντισταθμίσωσι τὴν ζημίαν τὴν ὁποῖαν ἤθελε κατ' ὑπόθεσιν ὑποστῆ, παραιτουμένη τῆς προθέσεως τοῦ ν' αὐξήσῃ διὰ τῆς ἀποταμιεύσεως τῶν κεφαλαίων τῆς τὸ ἐτήσιον αὐτῆς τακτικὸν εἰσόδημα. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι ἰσχυρισμοὶ δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ἐφαρμοσθῶσι εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος δωρεάν.

Ἔτεροι ἐπὶ ὠρισμένῳ σκοπῷ δωρεαὶ ἐγένοντο κατὰ καιροὺς πρὸς τὴν ἑταιρίαν, κυριωτέρα δ' αὐτῶν ἡ τοῦ Κου Σχλίεμαν ἐκ δραχμῶν 9,000 πρὸς κατεδάφισιν τοῦ ἐν τῇ Ἀκροπόλει μεσαιωνικοῦ πύργου. Ἡ ἐκ δραχμῶν 30,000 περίπου δαπάνη τοῦ αὐτοῦ διὰ τὰς ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφὰς δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς ἀπολογισμοὺς τῆς ἑταιρίας.

Ἀπὸ τοῦ 1874 προσεκτῆσατο νέον ἡ ἑταιρία πόρον διὰ τῆς περὶ συστάσεως λαχείου Β. ἀδείας. Ἐκ τοῦ πρώτου τοιοῦτου λαχείου ἐπραγματοποιήθη κέρδος καθαρὸν δρ. 83,571, ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου δραχ. 46,715. Τὸ ἐφ' ἡμῶν δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν τὴν ἀρχὴν τῶν τοιούτων λαχείων· ἀλλὰ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ ἐφορεία ἐστάθμισε τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους πρὸ τοῦ

παραδεχθῆ καὶ ἐφαρμύσῃ αὐτήν. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς ἢ νὰ προσθέσωμεν ἤδη καὶ τὴν τοῦ λαχείου σύστασιν εἰς τοὺς λόγους τῆς βαθμιαίας τῶν ἑταίρων ἐλαττώσεως. Πολλοὶ οἵτινες ἠδύναντο νὰ θεωρήσωσιν ὡς καθῆκον τὴν διὰ τοῦ ἐτησίου αὐτῶν ἐράνου συμμετοχὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἑταιρίας, ἐπαναπαύουσιν ἴσως τὴν συνείδησιν των διὰ τῆς ἀγορᾶς γραμματίων τινων, παρεχόντων συγχρόνως αὐτοῖς καὶ τοῦ κέρδους τὴν ἐλπίδα. Ἐν τινι τῶν τελευταίων λογοδοσιῶν πικραὶ ἀπευθύνονται μομφαὶ κατὰ τινων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὀλίγων ἢ μηδαμῶς περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν τοιούτων γραμματίων φροντισάντων. Ἄλλ' ἴσως ἡ ὀλιγωρία αὐτῶν δέον ν' ἀποδοθῆ ἐν μέρει μὲν εἰς τὴν τῶν λαχείων ἐν γένει ἠθικὴν ἀπόκρουσιν, ἐν μέρει δὲ καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀνακριθείας μεθ' ἧς ἡ ἐκκύβευσις τοιούτων λαχείων ἄλλοτε ἐνταῦθα διεξήχθη.

Οὕτως ἢ ἄλλως ἀπὸ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1876 ἡ ἑταιρία συνέλεξεν ἐπτακοσίας περίπου χιλιάδας δραχμῶν. Ἐξ αὐτῶν ἀπεταμίευσεν μὲν κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτῆς ἀπολογισμὸν δραχ. 340,000, — τὰς δ' ἐπιλοίπους δρ. 390,000 περίπου ἐδαπάνησεν.

Διὰ τῆς δαπάνης ταύτης ἡ ἑταιρία κατώρθωσε καὶ ἔχει ἤδη ν' ἀναδείξῃ ἔργα σπουδαῖα πρὸς τιμὴν αὐτῆς καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐτι μείζονα παρ' αὐτῆς ἐλπίζόντων. Εὐχόμεθα δὲ ὅπως ἐξακολουθοῦσα τὰς ἀρχαιολογικὰς αὐτῆς ἐρεῦνας, ἐπιστήσῃ ἐφεξῆς πλείοτερον τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὴν πρὸς τὸ κοινὸν γνωστοποίησιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν πολυτίμων θησαυρῶν τῆς.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἀνασυστάσεως αὐτῆς ἡ ἑταιρία ἐσκέφθη καὶ ἐφρόντισε περὶ Μουσείου. Κατὰ τὸ 1859 ἡ σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου παρεχώρησεν ἐν τῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἰσογείων ἀκροατηρίων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐσυνάχθησαν αἱ ὀλίγαι τότε ἀρχαιότητες αὐτῆς, προσερχόμεναι ἐκ δωρεῶν, πρώτη τῶν ὁποίων ἦτο ἡ τοῦ ἐκ Θήρας Κου Βαρβαρήγου. Τῷ 1866 μετεκομίσθη ἡ συλλογὴ αὐτῆς ἐν ταῖς γνωσταῖς τοῦ Βαρβακείου Λυκείου αἰθούσαις, τῷ δὲ 1867 ἐθεμελιώθη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Τσοῦτσα δωρηθέντος χώρου Μουσεῖον, πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ὁποίου ὁ φιλογενὴς Κ. Δ. Βερναρδάκης κατέβαλε πρῶτος σπουδαῖον κεφάλαιον. Ἀτυχῶς μία μόνη πτέρυξ τοῦ οἴ-

κοδομήματος τούτου ἀπεπερατώθη, ἡ δὲ τοῦ ὅλου συμπλήρωσις οὐδαμῶς φαίνεται εἰσέτι ἐξησφαλισμένη. Ἡ ἑλλειψίς καταλλήλου Μουσείου γίνεται τοσοῦτω μάλλον ἐπαίσθητη καθ' ὅσον οἱ ἀρχαιολογικοὶ ἡμῶν θησαυροὶ πολλαπλασιάζονται, τὴν δὲ συναίσθησιν τῆς τοιαύτης ἀνάγκης μαρτυροῦσιν αἱ ἐκάστοτε λογοδοσίαι τῆς ἐφορείας, καλῶς ἐννοούσης ὅποσον πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῆς συμφέρον λυσιτελῆς ἤθελεν εἶσθαι τοιοῦτου Μουσείου ἢ ὑπαρξίς. Ἀπὸ τοῦ 1861 ὁ Κορ. Κουμανούδης ὀρθῶς προλέγει, ὅτι «ἅμα ἀνεγερθῆ οἰκοδομή τις εἰς ὑποδοχὴν ἀρχαίων, νεύθῳ οἰονεὶ πόδας λαβόντα πολλὰ καὶ καλὰ ἀρχαῖα ἰδιωτῶν θὰ μεταναστεύσωσιν εἰς τὸ κοινὸν τοῦ ἔθνους ταμεῖον, καταλείποντα τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, ἐνθα τέως ἐλάνθανον ὑπάρχοντα». Ὄρθως δ' ἐπίσης ὁ αὐτὸς κατὰ τὸ 1875 ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι, «ὅτε τὰ ἀρχαῖα ἡμῶν συγκομισθέντα ἐντὸς Ἑθνικοῦ Μουσείου διευθετηθῶσι καλῶς, θέλουσι προσελκύει πλειοτέρους θεατὰς καὶ διεγείρει τὴν νῦν παρ' ἡμῖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κοιμωμένην ναίσθησιν τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ.»

Ἄλλὰ καὶ χάριν τῶν ἐπισκεπτομένων ἡμᾶς ξένων ἀποκαθίσταται πρέπουσα καὶ συμφέρουσα ἡ συγκέντρωσις καὶ διευθέτησις τῶν ἀρχαίων. Ἀναλογιζόμενοι δὲ κατὰ πόσον ἡδυνάμεθα οὕτω ν' αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν τοιοῦτων ξένων, καὶ ὡς ἀπόδειξιν τούτου βλέποντες τὴν ἐπ' ἐσχάτοις ἐν τῇ Αἰθουῇ τῆς Ἑθνικῆς τραπέζης συρροὴν τῶν ἐπισκεπτομένων τὰ τῶν Μυκηνῶν, ἐλπίζομεν ὅτι τότε, τε δημόσιον καὶ ὁ δῆμος Ἀθηνῶν δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ δίδωσιν τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον ἐν τῇ ἀποπερατώσει τοῦ παρὰ τὸ Πολυτεχνεῖον Μουσείου, ὅπως συμμεθέξωσιν εἰς τὴν πρὸς ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ ἀπαιτουμένην δαπάνην.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ Μουσείων ὁ λόγος, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν τὴν ἀπορίαν ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐκφερομένη πολλοῦ ἐνταῦθα καταδίκη τῆς ἐπιβολῆς δικαιώματος τινος εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτά. Ἄφοῦ οἱ καθ' ὠρισμένην τινὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ἐπισκεπτόμενοι τὸ ἐν Λονδίῳ Μουσεῖον τοῦ South-Kensington ἢ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ degli Ufficii ὑποβάλλονται εἰς πληρωμὴν τοιαύτην, δὲν ἤθελε βεβαίως ἐκπέσει ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρία μιμουμένη τὸ παράδειγμα ἐκείνων καὶ ποριζομένη οὕτω μέρος τουλάχιστον τῆς δαπάνης τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν ἐν τῇ

πρωτεύουσῃ συλλογῶν αὐτῆς. Λέγομεν δὲ τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, καθότι καὶ εἰς ἄλλας τῆς Ἑλλάδος πόλεις κέκτηται ἤδη ἡ ἐταιρία συλλογᾶς, αἵτινες δύνανται ν' ἀποκατασταθῶσιν ἀπαργαὶ σπουδαίων ἐπαρχιακῶν Μουσείων.

Πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο συνέχεται καὶ τὸ τοῦ καταλόγου τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων. Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ ἔτους 1874 ὁ Κορ. Κουμανούδης λέγει, ὅτι «πρὶν ἢ τὰ ἀρχαῖα ἡμῶν λάθωσι μίαν ὠρισμένην θέσιν ἐν τακτικῷ Μουσεῖῳ, κατάλογος εὐχρηστος διὰ τοὺς πολλοὺς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνταχθῇ καὶ ἐκδοθῇ.» Εὐτυχῶς ὁμοῦς γίνεται ἤδη πρὸ ἐτῶν ἐργασία τις πρὸς σύνταξιν τοιοῦτου καταλόγου. Ἐν ἔτει 1867 ὁ ἀριθμὸς τῶν καταλεχθέντων ἦτο 3903. Μετὰ δεκαετίαν ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐφθασεν ἤδη μέχρι τῶν 8092. Εὐχῆς ἔργον εἶναι ἡ συμπλήρωσις καὶ δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τούτου, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐπανάληψις τῆς πρὸ ἐτῶν διακοπίσεως ἐκδόσεως τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος. Ἄλλ' ἐν συνόλῳ ἢ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἐπιτυχῆς τῆς Ἑταιρίας δραστηριότητος δικαιοὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι πολλὰ ἔτι καὶ σπουδαῖα θὰ διαπράξῃ πρὸς τιμὴν αὐτῆς τε καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν γένει ἐπιστήμης.

A. B.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

ΕΠΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΤΡΑΤΩΝ.

Ἐννοῶ ὡς στρατιωτικὰς εἰσφοράς τὰ βάρη ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς συνήθους φορολογίας ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς κατοίκους ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς στρατιω-

τικῆς ὑπηρεσίας. Ἐν καλῶς ὀργανισμένη πολιτεία οἱ τακτικῶς σταθμεύοντες στρατοὶ ἔχουσι πᾶσαν κατὰ σκοπὸν οἰκονομίαν ἀπὸ τῶν γενικῶν τῆς ἐπικρατείας εἰσοδημάτων. Ἄμα ὅμως αἱ στρατιωτικαὶ τόπου τινὸς δυνάμεις τεθῶσιν εἰς κίνησιν, δὲν βραδύνουσι νὰ ἐκτυλιχθῶσι πολλοὶ ἀπρόβλεπτοι τέως ὄροι, καθ' οὓς αἱ δημόσιαι παντὸς εἶδους προμήθειαι πρέπει νὰ ἐνισχυθῶσιν ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν. Ἐν πάσῃ π. χ. κοινότητι δὲν δύναται ἡ πολιτεία νὰ διατηρῇ στρατῶνας, δυναμένους νὰ περιλάβωσι τόσους ἀνδρας, ὅσους ἐκτακτὸς τις περίστασις ἤθελεν ἀπαιτήσῃ νὰ συγκεντρωθῶσιν ἐκεῖ. Ἄρκει δὲ νὰ ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν σκληρὰν τῶν πολεμικῶν ἀγώνων ἀνάγκην καὶ τὰς ἐκ ταύτης ποικίλας τροπὰς, ἵνα συλλάβῃ γενικὴν ἔννοιαν περὶ τῆς ἐνδεχομένης ἐκτάσεως τῶν στρατιωτικῶν εἰσφορῶν μεταξὺ εἰρήνης, νίκης καὶ ἡττης.

Ἡ προκειμένη μελέτη ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὰς στρατιωτικὰς εἰσφοράς, τὰς ὁποίας αἱ κινήσεις τοῦ ἐγγχωρίου στρατοῦ ἐπιβάλλουσιν ἐν καιρῷ εἰρήνης· ὅτι αἱ κινήσεις αὗται πρέπει οὔτε ὑπὲρ πολὺ συνεχεῖς νὰ εἶναι, διὰ τὴν οἰκονομικὴν καταπόνησιν τῶν κατοίκων, οὔτε ὑπὲρ πολὺ βραδεῖται, διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς στρατιωτικῆς τοῦ τόπου ἐκγυμνάσεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη ἰδιαιτέρας ἀποδείξεως. Ἡ νομικὴ παρ' ἡμῖν διατύπωσις τοῦ προκειμένου θέματος εἶναι οὐσιωδῶς ἀτελής. Ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς κατὰ τὸ Σύνταγμα οὐδεὶς ἐν γένει φόρος ἐπιβάλλεται ἀνευ νόμου, αἱ περὶ ὧν πρόκειται στρατιωτικαὶ εἰσφοραὶ στηρίζονται παρ' ἡμῖν εἰς διοικητικὰ μᾶλλον μέτρα καὶ πρακτικὰς συνηθείας, ἀνοικεῖους πρὸς τὴν συνταγματικὴν ζωὴν.

Ἡ κυρία κατὰ τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν βάσις ἀπαντᾶται ἐν ἀρθρῷ 37 τοῦ περὶ συστάσεως τῶν δήμων νόμου τῆς 27 Δεκεμβρίου 1833, κατὰ τὸ ὁποῖον «εἰς τὰς δημοτικὰς ὑποχρεώσεις καταριθμεῖται καὶ ἡ χορήγησις καταλυμάτων εἰς τοὺς διερχομένους ἢ σταθμευομένους στρατιώτας· ἡ διανομὴ δὲ γίνεται κατ' ἀναλογίαν τῶν

τοπικῶν φόρων, ἐνόσω δὲν προσδιορισθῇ ἄλλο καταλληλότερον μέτρον.» Κατὰ πόσον ἡ τοιαύτη διάταξις δύναται νὰ συνδυασθῇ πρὸς τὰς περὶ εἰδικοῦ καὶ ὠρισμένου πρὸς φορολογίαν νόμου συνταγματικὰς ἐγγυήσεις, δὲν ἐρευνῶ. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ ἰδέα τῶν στρατιωτικῶν καταλυμάτων ὑπῆρξεν ἐλαστικὴ, διότι ἐξ αὐτῆς τὸ ἀπὸ 15) 27 Ἰουλίου 1834 Διάταγμα κατεσκεύασε τὴν μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαν διατύπωσιν τῶν στρατιωτικῶν παρ' ἡμῖν εἰσφορῶν, εἰς ἐπικουρίαν τῆς ὁποίας δὲν καθυστέρησαν καὶ ὑπουργικαὶ ὁδηγίαι, τινὰς τῶν ὁποίων (1848—1867) ἔχω ὑπ' ὄψιν μᾶλλον ὡς λεπτομέρειαν τοῦ κατὰ σύνταγμα πολιτεύεσθαι καὶ εὐθύνεσθαι.

Τὸ προμνησθὲν Διάταγμα ἐξήρτησε τὸ μέτρον τῆς κινήσεως τῶν στρατευμάτων ἐκ τῆς περὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν ἀνάγκης τοῦ Κράτους. Κατὰ τὰ ἀρθρα 2—5, τὰ μερικῶς ἢ συσσωματωμένως ὁδοιποροῦντα στρατεύματα 1) καταλύουσι μετὰ τῶν ἵππων των ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ὀριζομέναις οἰκίαις τῶν ὑπηκόων κατὰ τὸ μέγεθος ἐκάστης, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχωσι δημόσια κτίρια κατάλληλα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην μέχρι συμπληρώσεως αὐτῶν, καὶ 2) λαμβάνουσι τὰ διὰ τὸ μαγεῖρευμα ἀναγκαῖα ξύλα καὶ ἔλαιον διὰ τὸν φωτισμόν (1). Καὶ αἱ τρεῖς αὗται παροχαὶ χορηγοῦνται ἀνευ ἀποζημιώσεως ὑπὸ τῶν κατοίκων, δυναμένης τῆς εἰς ἣν οὗτοι ἀνήκουσι κοινότητος νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς ἐπιεικεστέρως διανομῆς.

Ἡ φορολογία αὕτη τοῦ καταλύματος, τῶν ξύλων καὶ τοῦ φωτισμοῦ χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῆς μεγαλειτέρας φορολογικῆς ἀνισότητος· ἐν πρώτοις βαρύνει μόνους τοὺς κατοίκους τῶν τόπων ἐκεῖνων, ἐν οἷς ἐνεργοῦνται αἱ στρατιωτικαὶ κινήσεις, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἐκ τούτων ὠφέλεια εἶναι γενικὴ ὅλης τῆς ἐπικρατείας. Ἐπειτα μετὰ τῶν κατοίκων βαρύνονται μᾶλλον οἱ κύριοι τῶν οἰκιῶν, καὶ δὲν ὑπάρχει ἡ ποθητὴ ἐκ τῶν περιουσιῶν ἀναλογία, καὶ τοι, ὅσον ἀφορᾷ ἰδιαιτέρως τὰ καταλύματα, ἡ

(1) Ἡ ἀπὸ 15 Μαρτίου 1865 Διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν συνεπιβάλλει καὶ τὴν τῆς στρώσεως χορηγίαν.

διανομή αὐτῶν πρέπει, κατὰ τὰς ὑπουργικὰς ὁδηγίας, νὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐντὸς τοῦ δήμου πληρονομένων παρ' ἐκάστου δημότου ἀμέσων δημοσίων φόρων. Ἐν γένει ἡ τοιαύτη φορολογία ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Δημοσιονομίας (ιδ. Jacob, τόμ. α', § 538 καὶ ἐπ.) Ἐπρεπε νὰ ἐκτιμᾶται ἐκάστη, τῶν περὶ ὧν πρόκειται τριῶν χορηγιῶν, εἰς χρήματα καὶ νὰ πληρώνηται πρὸς τοὺς προμηθεύοντας αὐτὴν ἐκ τοῦ γενικοῦ τῆς ἐπικρατείας θαλασίου, ὅτε θὰ μετετρέπετο ἡ τοπικὴ φορολογία εἰς καθολικὴν. Ἐὰν σὺν τῷ μέτρῳ τούτῳ ἡ κατὰ τόπους διανομὴ τῶν ἐν λόγῳ χορηγιῶν συνδεδυάζετο πρὸς τὸν δημοτικὸν ὀργανισμὸν τῶν κοινοτήτων, ὥστε αὐταὶ νὰ μεριμνῶσι περὶ τῆς καταλύσεως, θερμάνσεως καὶ φωτισμοῦ τῶν πορευομένων στρατευμάτων, διὰ τῶν ποικίλων μέσων τὰ ὅποια γνωρίζει τὸ συνάλλαγμα (ἐνοικίσεις π.χ. δημοτικῶν στρατώνων) καὶ ἐνεργεῖ ἡ οἰκογενειαρχικὴ τῶν κοινοτικῶν προστάτων ἐξουσία, ἡ τοιαύτη τῆς προκειμένης φορολογίας ἀποκατάστασις θὰ μετείχε πάσης ὀρθότητος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς πρὸς τὰ ὁδοιποροῦντα στρατεύματα χορηγίας, τὸ διάταγμα τῆς 15)27 Ἰουλίου 1834 ἀναγράφει τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποζημιώσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6, πᾶσα τοιαύτη, εἴτε δι' ἀνθρώπους εἴτε δι' ἵππους, θέλει πληρῶνεσθαι ἀμέσως τοῖς μετρητοῖς. Ἡ ὑποχρέωσις τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ὅπως ἐπιμελῶνται τὴν κατάρτισιν καὶ διατίμησιν τῶν προσηκουσῶν ἀγορῶν, ἀνάγεται εἰς τὴν κυρίως διοικητικὴν ἐποψίν, χωρὶς νὰ λείψῃ ἐν τούτοις καὶ ἡ κυρίως στρατιωτικὴ πρόνοια εἰς τὴν προκατασκευὴν τοῦ ἀναγκαίου ἄρτου. Ἐν ἐλλείψει ἀγοραίων τροφίμων ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ λαμβάνει ταῦτα παρὰ τῶν κατοίκων, πρὸς οὓς ἀναλόγως διανέμει τὸ ὀριζόμενον παρ' αὐτῆς, κατὰ τὰς τρεχοῦσας τιμὰς, ἀντίτιμον ὅπερ χορηγεῖ ἡ στρατιωτικὴ ἀρχή. Ἐὰν αὕτη ἀποποιῆται, συντάσσεται λεπτομερὴς κατάστασις ὑπὸ τοῦ δημάρχου, καὶ μετὰ τινῶν μαρτυριῶν ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, τὸ ὁποῖον διατάσσει τὴν πληρωμὴν καὶ μεριμνᾷ περὶ τῆς κατὰ τὰς περιστάσεις τιμωρίας τῶν ὑπ' αὐτὸ ἀρχῶν.

Ἡ νοσηλεία τῶν ἀσθενούντων καθ' ὁδὸν στρατιωτῶν καὶ ἡ χορηγία σκευοφόρων κτηνῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν

πορευομένων στρατευμάτων συνδέονται μᾶλλον πρὸς τὴν ιδέαν τοῦ βάρους, καὶ τοὶ στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀποζημιώσεως· ἐκόντες ἄκοντες οἱ κύριοι τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν κτηνῶν ὑποβάλλονται εἰς τὰς προκειμένας χορηγίας. Ὡς πρὸς τὴν πρώτην, οἱ νοσοῦντες μετακομίζονται, τοποθετοῦνται καὶ διατρέφονται ἐπιμελείᾳ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, χορηγοῦμένων τῶν ἐξόδων ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς. Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν, οἱ ἑπαρχοὶ, εἰδοποιούμενοι ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν σωμάτων, προμηθεύουσιν ἐκ τῶν περιῆ σταθμῶν τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν φορτηγῶν ζῶων (ἵππων ἢ ἡμιόνων), ἐπὶ ἡμερησίῳ μισθῷ τριῶν δραχμῶν, διοριζομένων κατὰ σειράν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ζῶων (ἐφ' ᾧ ἀπαραίτητος ἡ ὑπαρξίς καταλόγου τῶν τοιούτων), ἐὰν δὲν εὑρίσκωνται ἐξ ἐπαγγέλματος ἀγωγιάται. Ὅσακις ἡ ὁδοιπορία διαρκεῖ πολλὰς ἡμέρας, πρέπει κατὰ τὰ ἐνόντα νὰ μεταλλάσσωνται κατὰ τόπους τὰ ληφθέντα ζῶα.

Τοιαύτη ἡ παρ' ἡμῖν νομικὴ κατὰ τὰς στρατιωτικὰς εἰσφοράς ἀνάπτυξις. Οὐτε μεγάλαι κινήσεις στρατῶν, οὔτε μεγάλαι περιφέρειαι στρατιωτικῶν σκοπῶν χαρακτηρίζουσι τὴν κατὰ τὰς τελευταίας τέσσαρας δεκαετηρίδας ἐθνικὴν ἡμῶν ζωὴν. Ἐπομένως ἡ κατάρτισις τοσαύτης στρατιωτικῆς δυνάμεως, οἷαν νῦν ἐπιδιώκει ὁ τόπος, φέρει κατὰ νοῦν τοὺς ὠραίους τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας χρόνους. Θὰ προκύψωσιν ἐντεῦθεν κινήσεις σωμάτων διάφοροι, καὶ ἡ λειτουργία τῶν στρατιωτικῶν εἰσφορῶν πολὺ πιθανὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς στάδιον εὐρύτερον τοῦ ὅσον ἐπιτρέπουσι τὰ νῦν ἰσχύοντα. Χάριν αὐτῆς τῆς ιδέας ἐπεχείρησα τὴν τε περὶ ταῦτα μελέτην καὶ τὴν περὶ τὰ ἐν ταῖς λοιπαῖς χώραις νόμιμα. Μεταξὺ ὅλων τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἐσχάτως ψηφισθέντα (Νόμος τῆς 3 Ἰουλίου 1877) ἀποτελοῦσι ὀλόκληρον, τρόπον τινα, κώδικα, ἐν ᾧ συνεχωνεύθησαν καὶ ἐβεβλιώθησαν ἀλλεπάλληλοι ἀπὸ τοῦ 1791, ἐκ πολλῆς πείρας, θεσμοί. Ἄς ἐγκύψωμεν ὅπως οὖν εἰς τὴν ἀνάλυσιν αὐτοῦ.

Ἐν περιπτώσει μερικῆς ἢ ὀλικῆς κινήσεως τοῦ στρατοῦ, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προσδιορίζει κατὰ μέρος ἢ τὸ ὅλον τῆς ἐπικρατείας τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀρχεται ἡ ὑποχρέωσις τῶν κοινοτήτων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν προμηθειῶν τοῦ στρατοῦ, ὅταν αἱ τακτικαὶ δὲν ἑπαρ-

κῶσιν. Ὑπὸ τὸν ὄρον «στρατιωτικαὶ προμήθειαι» ἐννοοῦνται πάντα τὰ χρήσιμα πρὸς τοὺς στρατιωτικοὺς σκοποὺς, εἰδικώτερον δὲ τὰ ἐξῆς.—Κατάλυσις παρὰ τῷ κατοίκῳ, στάθμευσις ἐντὸς διαθέσιμων ἰδιωτικῶν τόπων, ἀμφοτέραι ἀδιαφόρως ἂν πρόκειται περὶ ὁδοιπορούντων ἢ μὴ στρατιωτικῶν σωμάτων, ὕλικον ἢ κατὰ μόνας ἀνδρῶν,—ἡμερησία τροφή τῶν οὕτω ἐγκαθισταμένων ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, θέρμανσις καὶ ἀχυροστρωμνὴ, — μέσσα μετακομίσεως παντοειδῆ μετὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐπὶ ξηρᾶς καὶ ὕδατος.—μῦλοι καὶ κλίβανοι,—ὕλικά, ἐργαλεῖα καὶ μηχαναὶ διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τῶν ὁδῶν καὶ ἐν γένει τῶν στρατιωτικῶν ἔργων,— ὁδηγοὶ καὶ ἐργάται διὰ τὰς διαφορὰς τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίας,—θεραπεία τῶν ἀσθενῶν καὶ πληγωμένων καὶ τὰ πρὸς ταύτην ἐφόδια,—ἐνδυμασία, ἵπποσκευὴ, ὀπλισμὸς, στρατοπέδευσις,—μετατροπὴ ἐργοστασιῶν εἰς ἄλλα παρὰ τὰ συνήθη ἔργα αὐτῶν,—ἐν κατεπειγούσῃ περιπτώσει, τὰ πρὸς ζωάρκειαν καὶ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις κατοικούντων ἰδιωτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταλύσεις καὶ ἰδιαιτέρως τὰς ἐντὸς διαθέσιμων τόπων σταθμεύσεις, ζητοῦνται αἱ ἰδιωτικαὶ περιουσίαι μετὰ τὴν πλήρωσιν τῶν δημοσίων κτιρίων, τῶν δημοτικῶν καὶ τῶν μισθωθέντων. Πρὸς τοῦτο αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἀπογράφουσι τὰ διαθέσιμα οἰκήματα, σταύλους καὶ πάντοτε εἶδους κτίρια, τὰ ὅποια οἱ κάτοικοι δύνανται νὰ παράσχωσι, καὶ κοινοποιῶσι εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν τὸν κατάλογον, ὅστις δύναται νὰ ἀναθεωρηθῇ κατ' ἐποχὰς καὶ κοινότητος, ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. Ὅταν παρουσιασθῇ ἀνάγκη, ἡ στρατιωτικὴ ἀρχὴ εἰδοποιεῖ τὴν δημοτικὴν, ἣτις χορηγεῖ τὰς ἐπιταγὰς τῆς οἰκίσεως, διανέμουσα τὸ βάρος μετ' ἐπιεικείας πρὸς ὅλους, προνοοῦσα ἵνα οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἵπποι τοῦ αὐτοῦ σώματος ἐγκαθίστανται ἐντὸς τῆς αὐτῆς συνοικίας, καὶ ἵνα τὸ βάρος διανέμηται ἐπιεικῶς πρὸς ὅλους τοὺς κατοίκους, ἐξαιρουμένων τῶν εἰσπρακτόρων δημοσίων χρημάτων, τῶν γηρῶν, νεανίδων καὶ καλογραιῶν, (αἵτινες ὁμῶς ἅπασαι εὐθύνονται ἵνα προσφέρωσιν ἕτερα οἰκήματα), ἐν γένει δὲ τῶν πρὸς ὕπνον δωμάτων καὶ τῶν κλινῶν τῆς οἰκογενείας, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ καταστρατηγῆται ἡ στρατιωτικὴ εἰσφορά.

Ὅσοι σιδηρόδρομοι περιλαμβάνονται ἐν τῇ περιφερείᾳ

τῶν στρατιωτικῶν εἰσφορῶν, ἀνήκουσι μεθ' ὅλων τῶν μέσων αὐτῶν (προσωπικόν, παντὸς εἶδους ὕλικόν καὶ παραρτήματα) εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν χορηγίαν ἵππων, ἡμιόνων καὶ ἄμαξων ἐξευγμένων, μέχρι τῆς 16 Ἰανουαρίου ἀπογράφονται τῇ φροντίδι τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν ἐκάστη κοινότητι, κατὰ πᾶν μὲν ἔτος οἱ ὑπερβάντες τὸ ἑξῆς ἔτος ἵπποι καὶ τὸ ἄρον ἡμίονοι, κατὰ πᾶσαν δὲ τριετίαν αἱ ἄμαξαι, αἱ μὴ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν μεταφορὰν προσώπων προσδιωρισμένοι. Δις τοῦ ἔτους δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ διατάξῃ τὴν ὑπὸ ἐπιτροπῆς (ἐν ἣ ἡ ἀποφασιστικὴ ψῆφος ἀνήκει εἰς τὸ στρατιωτικόν στοιχείον) ἐπιθεωρῆσιν καὶ κατὰ τιμὰς κατὰ τὰς τῶν καθ' ἐκάστην κοινότητα ἵππων, ἡμιόνων καὶ ἄμαξων, ἀπογγεγραμμένων ἢ μὴ, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Ἐξαιροῦνται τῆς κατατάξεως οἱ ἀνίκανοι ἵπποι οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὴν ἐκτεθεῖσαν ἡλικίαν, καὶ λόγῳ ἰδιαιτέρας χρήσεως οἱ ἵπποι τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους, τῶν ταχυδρομείων, τῶν σιδηροδρόμων, τῶν εἰδικῶν κατ' αὐτοὺς κλάδων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, καθὼς καὶ οἱ προωρισμένοι διὰ τὴν παραγωγὴν, αἱ κυφοροῦσαι ἵπποι καὶ αἱ γαλακτοτροφουσαι. Ὅταν ἐπέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῶν στρατιωτικῶν εἰσφορῶν, εἰδοποιοῦσιν οἱ δήμαρχοι τοὺς ἰδιοκτῆτας, οἵτινες (ἐπὶ ποινικῇ καταδίωξει καὶ στρατιωτικῇ ἀμέσῳ βίᾳ) προσάγουσι τοὺς καταταγθέντας ἵππους, ἡμιόνους καὶ ἄμαξας. Ἐνῶ δὲ συγχωρεῖται ἀντικατάστασις, ὁ κληρὸς ἀποφασίζει μετὰ τῶν πέραν τῆς ἀνάγκης προσφερομένων.

Ἐκτὸς τῶν εἰδικῶς διατεταγμένων πρὸς τὰς ἀνωτέρω στρατιωτικὰς εἰσφορὰς, αἱ πρὸς τὰς λοιπὰς σχετικαὶ ἀπαιτήσεις ἀπευθύνονται πρὸς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν, μόνον δὲ ἐν ἐλλείψει ἢ βραδύτητι τῶν ὀργάνων αὐτῆς ἢ ἐν κατεπειγούσαις περιπτώσεσιν, ἡ στρατιωτικὴ ἀρχὴ ἀπευθύνεται ἀμέσως πρὸς τοὺς κατοίκους. Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ διανέμει τὸ βάρος μεναξὺ τῶν παρόντων κατοίκων καὶ τῶν ἀπόντων φορολογουμένων, καὶ δίδει ἀποδείξεις περὶ τῶν χορηγηθεισῶν προμηθειῶν. Εἰς αὐτὴν ἀπόκειται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ προτιμήσῃ καὶ τὴν εἰς βάρος τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ ὀλικὴν χορηγίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πλοῖα, ἰδιαιτέρος κανονισμὸς τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας, διὰ τῆς ὁποίας καὶ ἐνεργεῖται ἡ σχετικὴ εἰσφορά.

Ἐρχεται ἤδη ἡ σειρά τῶν ἀποζημιώσεων. Ἐξαιροῦνται πάσης τοιαύτης αἰ καταλύσεις καὶ σταθμεύσεις τῶν ὁδοιποροῦντων στρατευμάτων, μέχρι τριῶν τὸ πολὺ καθ' ἕκαστον μῆνα νυκτῶν, αἰ σταθμεύσεις τῶν γυμναζομένων καὶ τῶν συναθροισθέντων στρατῶν, ἐφ' ὅσον διαρκούσι τὰ γυμνάσια καὶ διὰ τὴν διαταχθεῖσαν τῆς συναθροίσεως ἐποχὴν, ἢ χρηρηγία τῆς θερμάνσεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς στρατιωτικὰς εἰσφορὰς ἐκτιμῶνται αὐταὶ ὑπὸ ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποῖαν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὀργανίζει καθ' ἕκαστον νομὸν ἐκ πολιτῶν καὶ στρατιωτικῶν πλειοψηφούντων τῶν πρώτων. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἡ στρατιωτικὴ ἀρχὴ κοινοποιεῖ τὰς προτάσεις τῆς πρὸς τὴν δημοτικὴν, ἧτις ἐντὸς 24 ὥρῶν τὰς κοινοποιεῖ πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, οἵτινες ἐντὸς 45 ἡμερῶν (ἐπὶ ποινῇ ἀποκλεισμοῦ) ὑποβάλλουσι τὰς ἀντιρρήσεις τῶν πρὸς τὸν δήμαρχον. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ὁ μὲν ἐπιτόπιος εἰρηνοδίκης δικάζει ἀνεκκλήτως μέχρι 200 φρ. καὶ ἐκκλητῶς μέχρι 1500, τὸ δὲ Πρωτοδικεῖον τὰ ἀνώτερα ποσά.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων προξενουμένας ζημίας, αἰ περὶ αὐτῶν ἀπαιτήσεις ὑποβάλλονται διὰ τοῦ δήμαρχου πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ σώματος πρὶν ἢ τοῦτο ἀπέλθῃ, ἢ ἐν καιρῷ πολέμου ἐντὸς τῶν κατόπιν τριῶν τὸ βραδύτερον ἡμερῶν ἐν περιπτώσει διαφωνίας λειγερὶ ἢ προεκτεθεῖσα δικαστικὴ μεσολάβησις. Ἐπὶ τῶν σιδηροδρόμων αἰ ἀποζημιώσεις κανονίζονται διοικητικῶς ἀπὸ ἰδιαιτέρου νόμου (13 Μαρτίου 1875), λογιζομένων ἰδιαιτέρως τῶν εἰς ὑλικὸν, ἀνθρακας, πάχη, κλπ. χρηρηγιῶν αὐτῶν εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἀρχικῆς ἀγορᾶς τῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἵππους, ἡμιόνους καὶ ἀμάξας, οἱ ἰδιοκτῆται τῶν παραχωρουμένων πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν λαμβάνουσιν ἀμέσως ἐπιταγὰς ἐπὶ τοῦ πλησιεστέρου ταμείου διὰ τὴν τιμὴν τῆς κατατάξεώς τῶν.

Τοιαύτη ἀπὸ γενικῆς ἐπόψεως ἢ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν εἰσφορῶν διεύθυνσις τῆς διοικητικῆς προνοίας μεταξὺ τῆς ἡμετέρας Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Ὑποθέτω ὅτι τὸ νομοθετικὸν καὶ κυβερνητικὸν τῆς Ἑλλάδος πνεῦμα δύναται νὰ ἀντλήσῃ μαθήματα τινα ἐκ τῆς περαιτέρω μελέτης καὶ ἀντιπαραβολῆς, δι' ὅλων τῶν περιπτώσεων, αἵτινες μακρόθεν ἢ ἐγγύθεν ἀκούονται ἐρχόμεναι.